

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня бакалавр

студента Бекеша Артема Андрійовича

академічної групи 073-19-2

спеціальності 073 Менеджмент

на тему Визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства (за матеріалами ТОВ «Кернел Трейд»)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Амоша О.І.	90	відмінно	
Рецензент				
Нормоконтролер	Амоша О.І.	90	відмінно	

Дніпро
 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри менеджменту

_____ Швець В.Я.

(підпис)

« 01 » травня 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра

студенту Бекешу Артему Андрійовичу, академічної групи 073-19-2спеціальності 073 Менеджментна тему Визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства (за матеріалами ТОВ «Кернел Трейд»)затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 02 травня 2023 р. № 314-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретичний	Теоретичні основи розвитку та планування інвестиційної діяльності підприємства	01.05.2023 р. – 11.05.2023 р.
Аналітичний	Оцінювання діяльності ТОВ «Кернел Трейд» в сучасних умовах	12.05.2023 р. – 26.05.2023 р.
Рекомендаційний	Обґрунтування доцільності впровадження інвестиційного проекту з реконструкції елеватора ТОВ «Кернел Трейд»	27.05.2023 р.– 09.06.2023 р.

Завдання видано

(підпис керівника)

_____ Амоша О.І.**Дата видачі** «01» травня 2023 року**Дата подання до екзаменаційної комісії** «12» червня 2023 року**Прийнято до виконання**

(підпис студента)

_____ Бекеш А. А.

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра
студента групи 073-19-2
НТУ «Дніпровська політехніка»
Бекеша Артема Андрійовича

на тему: Визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства (за матеріалами ТОВ «Кернел-Трейд»)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЇ, СТРАТЕГІЯ, РОЗВИТОК, ПЛАНУВАННЯ, ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПОКАЗНИКИ, ПІДПРИЄМСТВО, РІШЕННЯ.

Структура роботи: 90 сторінки комп'ютерного тексту; 10 рисунків; 30 таблиць; 30 джерел посилання.

Об'єкт розроблення – процес визначення перспективних напрямків напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства.

Основні результати кваліфікаційної роботи бакалавра полягають у такому: виконано аналіз теоретичних засад поняття інвестиції, встановлено їх види та сутність; визначено системи управління інвестиційною діяльністю підприємств та особливості здійснення управління інвестиційною діяльністю; проведений аналіз ринку сільськогосподарської продукції України; проаналізовано історію та фінансово-господарські показники ТОВ «Кернел Трейд»; обґрунтовано рекомендації щодо підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства та запропоновано власний інвестиційний проєкт.

Методи дослідження – теоретичного узагальнення та критичного аналізу (на етапі дослідження теоретичних основ планування інвестиційної стратегії підприємства), методи економіко-статистичного, економічного, стратегічного аналізу, матричні, графічні методи, а також методи синтезу (в процесі аналізу стану підприємства розробки та обґрунтування економічної ефективності щодо впровадження інвестиційного проєкту).

Результати кваліфікаційної роботи бакалавра рекомендовано для використання на виробничих підприємствах, які спеціалізуються на ринку сільськогосподарської продукції України.

Сфера застосування – при обґрунтуванні ефективності рішень при визначенні перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства.

Економічна ефективність запропонованих заходів – показник IRR становить 56% та перевищує вартість власного капіталу на 35%. При вартості власного капіталу 21% розміру власних коштів 30000 тис. грн і чистих грошових потоках розмір NPV складає 429096 тис. грн.

Значимість роботи – полягає в обґрунтуванні доцільності та ефективності втілення інвестиційного проєкту з реконструкції елеватора для розвитку ТОВ «Кернел Трейд». Економічний ефект участі суб'єкта господарювання ТОВ «Кернел Трейд» у створенні та впровадженні інвестиційного проєкту.

ABSTRACT

of qualification paper for the Bachelor's degree
by the student of the academic group 073-19-2
Dnipro University of Technology
Bekesh Artem

Title: Determination of promising areas of development and planning of the enterprise's investment strategy (based on the materials of LLC "Kernel-Trade")

KEYWORDS: INVESTMENT, STRATEGY, DEVELOPMENT, PLANNING, ECONOMIC ACTIVITY, EFFICIENCY, INDICATORS, ENTERPRISE, DECISION.

Structure: 90 printed pages; 10 figures; 30 tables; 30 references.

The object of development is determination of promising areas of development and planning of the enterprise's investment strategy.

The aim of the paper – theoretical substantiation and development of practical recommendations for determining promising areas of development and planning of the investment strategy of the enterprise.

The main findings of the qualification paper for the Bachelor's degree are as follows: theoretical justification and development of practical recommendations for the management of sales activities of industrial .

The main results of the bachelor's qualification work are as follows: an analysis of the theoretical foundations of the concept of investment, their types and essence are established; the systems of management of investment activity of enterprises and features of investment management are determined; an analysis of the agricultural market of Ukraine is carried out; the history and financial and economic indicators of Kernel Trade LLC are analyzed; recommendations for improving the efficiency of investment activity of the enterprise are substantiated and proposed in and recommendations for improving the efficiency of investment activity of the enterprise.

Research methods – theoretical generalization and critical analysis (at the stage of studying the theoretical foundations of planning an enterprise's investment strategy), methods of economic and statistical, economic, strategic analysis, matrix, graphical methods, as well as methods of synthesis (in the process of analyzing the state of the enterprise to develop and justify the economic efficiency of implementing an investment project). The findings of the qualification paper for the Bachelor's degree are recommended for use in production enterprises specializing in the agricultural market of Ukraine.

Application – in substantiating the effectiveness of decisions in determining promising areas of development and planning the investment strategy of the enterprise.

Financial viability of the proposed measures – IRR is 56% and exceeds the cost of equity by 35%. At the cost of equity capital of 21%, the amount of equity funds is 24000 thousand UAH and net cash flows, the NPV is 429096 thousand UAH.

The value of the research – is to substantiate the feasibility and effectiveness of implementing an investment project for the reconstruction of an elevator for the development of Kernel Trade LLC. The economic effect of the participation of the business entity Kernel Trade LLC in the creation and implementation of the investment project.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Теоретичні основи розвитку та планування інвестиційної діяльності підприємства	7
1.1 Сутність поняття інвестицій та їх види	7
1.2 Системи управління інвестиційною діяльністю підприємства	14
1.3 Особливості здійснення управління інвестиційної діяльності	22
2 Оцінювання діяльності ТОВ «Кернел Трейд» в сучасних умовах	29
2.1 Дослідження сільськогосподарського ринку України	29
2.2 Історія створення та загальна характеристика ТОВ «Кернел Трейд»	35
2.3 Фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Кернел Трейд»	40
2.4 Аналіз конкурентоспроможності підприємства	47
3 Обґрунтування доцільності впровадження інвестиційного проєкту з реконструкції елеватора ТОВ «Кернел Трейд»	62
3.1 Обґрунтування доцільності впровадження інвестиційного проєкту з реконструкції елеватора ТОВ «Кернел Трейд»	62
3.2 Впровадження інвестиційного проєкту по реконструкції елеватора	65
3.3 Оцінка ефективності запропонованої стратегії втілення інвестиційного проєкту	79
Висновки	85
Перелік джерел посилання	88

ВСТУП

У сучасному світі, де конкуренція між підприємствами стає все більш жорсткою, ефективне управління інвестиційною діяльністю є одним з найважливіших факторів успішної діяльності будь-якого підприємства. Управління інвестиційною діяльністю повинно забезпечувати раціональне використання ресурсів підприємства та максимізацію прибутку, забезпечуючи при цьому належний рівень ризику.

Актуальність даної кваліфікаційної роботи полягає у необхідності розуміння основних понять інвестицій та їх різновидів для ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства. Знання про різні види інвестицій, такі як фінансові, реальні, прямі, портфельні, будуть корисними для розробки стратегій інвестування та прийняття відповідних управлінських рішень. Розуміння та узагальнення систем управління інвестиційної діяльності підприємств є важливим фактором успішного функціонування та розвитку підприємства. Актуальність цього пункту полягає в необхідності вивчення різних систем управління інвестиційною діяльністю. Здатність розробити ефективну систему управління інвестиціями допоможе підприємству досягти своїх стратегічних цілей. Розуміння важливості процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства є важливим та актуальним фактором, що впливають на управління інвестиційною діяльністю підприємства. Теоретичні основи управління інвестиційною діяльністю підприємства є актуальними для розуміння принципів та практик управління інвестиціями в сучасному бізнес-середовищі. Вивчення цих питань допомагає підприємствам розробляти стратегії інвестування, приймати обґрунтовані рішення з планування, аналізу та контролю їхньої інвестиційної діяльності. Це дозволяє підприємствам забезпечувати ефективне використання ресурсів, досягати стійкого розвитку та конкурентної переваги на ринку. що управління інвестиційною діяльністю є одним з важливих аспектів успішної діяльності будь-якого підприємства, в тому

числі і ТОВ «Кернал Трейд». В сучасних умовах економіки, коли конкуренція між підприємствами стає все більш жорсткою, ефективне управління інвестиційною діяльністю може допомогти підприємству збільшити свою прибутковість та конкурентоспроможність. Крім того, змінюються умови бізнесу, виникає потреба у пошуку нових рішень та стратегій управління інвестиційною діяльністю, а також у вдосконаленні вже існуючих методів. Тому, дослідження сучасних аспектів та можливостей управління інвестиційною діяльністю компанії ТОВ «Кернал Трейд» може бути практично значущим і сприяти покращенню управління інвестиційною діяльністю підприємства на практиці. На основі визначених та проаналізованих факторів буде запропоновано та обґрунтовано доцільність та актуальність втілення власного інвестиційного проєкту з побудови елеватора. Оцінка фінансово-економічних показників даного проєкту дасть змогу оцінити ефективність та доцільність впровадження даного інвестиційного проєкту.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішено такі завдання:

- досліджено теоретичні засади поняття інвестицій та їх види;
- розглянуто питання управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- визначено особливості стратегічного управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- проаналізовано ринок сільськогосподарської продукції в Україні;
- проаналізовано історію створення та сферу діяльності ТОВ «Кернал Трейд»;
- досліджено фінансовий-економічний стан підприємства;
- розроблено та обґрунтовано заходи щодо вирішення проблем, пов'язаних з інвестиційною діяльністю на ТОВ «Кернал Трейд»;
- запропоновано власний інвестиційний проєкт для підприємства;

Об'єкт розроблення роботи – процес визначення перспективних напрямків

напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства.

Предметом розроблення є – теоретичні, методологічні та організаційно-економічні підходи до визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної діяльності підприємства ТОВ «Кернел Трейд»

У даній кваліфікаційній роботі було використано наступні методи дослідження: теоретичного узагальнення та критичного аналізу (на етапі дослідження теоретичних основ планування інвестиційної стратегії підприємства), методи економіко-статистичного, економічного, стратегічного аналізу, матричні, графічні методи, а також методи синтезу (в процесі аналізу стану підприємства розробки та обґрунтування економічної ефективності щодо впровадження інвестиційного проєкту). Дослідження зосереджено на аналізі проблем управління інвестиційною діяльністю на цьому підприємстві, визначенні основних чинників, які їх викликають, та розробці заходів щодо їх вирішення. Також дослідження містить теоретичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства загалом. Основна увага приділяється аналізу фінансового стану підприємства, оцінці його конкурентоспроможності та можливостям для інвестиційної діяльності. Також визначаються основні причини виникнення проблем та загроз інвестиціям.

Практична значущість одержаних результатів полягає в обґрунтуванні доцільності та ефективності втілення інвестиційного проєкту з реконструкції елеватора для розвитку ТОВ «Кернел Трейд». Економічний ефект участі суб'єкта господарювання ТОВ «Кернел Трейд» у створенні та впровадженні інвестиційного проєкту встановлено, що показник IRR становить 56% та перевищує вартість власного капіталу на 35%. При вартості власного капіталу 21% розміру власних коштів 24000 тис. грн і чистих грошових потоках розмір NPV складає 429096 тис. грн, що свідчить про високу ефективність інвестиційного проєкту.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТА ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність поняття інвестиції та їх види

Економічна активність підприємств значною мірою залежить від обсягів та форм інвестицій, характеру проходження інвестиційних процесів, стану інвестиційних ринків та обсягів їх інвестиційної діяльності. Усі ці поняття можна об'єднати в категорію «інвестиції».

Інвестиції – це вкладення грошових коштів в різні проєкти, які мають на меті отримання прибутку в майбутньому. Це можуть бути вкладення в розвиток підприємства, купівля акцій, облігацій, нерухомості, розробка нових продуктів і технологій, та інші інвестиційні проєкти [1].

Інвестиційна діяльність завжди знаходилася в центрі уваги економістів з точки зору ефективного функціонування економіки, адже інвестиції є визначальним механізмом для розвитку країни, а інвестиційна діяльність впливає на ефективність функціонування господарської діяльності, економічні та соціальні перетворення, розвиток суспільства в цілому. Іншою особливістю інвестиційної діяльності є те, що вона відіграє важливу роль у розвитку виробництва на макро- та мікроекономічному рівнях . Завдяки інвестиціям на рівні підприємства відбувається його технічне переоснащення, удосконалюється продукція, здійснюється науково-дослідницька робота; на загальнодержавному рівні: поліпшується її інвестиційний клімат, підвищуються показники конкурентоспроможності економіки, спостерігається ріст національного прибутку , що обумовлює розширення виробництва тощо [2].

Відповідно, однією з головних передумов ефективного розвитку економіки кожної країни є її висока активність на інвестиційних ринках, що досягається шляхом росту обсягів залучених капіталів і найбільш доцільного їх використання в різних сферах. Жодна країна світу не може досягти бажаного рівня прогресу

національного виробництва лише за допомогою власних ресурсів, тому інвестиції у новітні наукові розробки формують техніко-виробничий потенціал конкретної галузі і країни в цілому, зумовлюючи певні лідерські позиції держави на світових ринках [3].

Особливу увагу варто звернути на правильність наукової інтерпретації терміну «інвестування» та його практичного значення. Поняття «інвестиція» походить від лат. «investio» або від англійського «investments», що означає «одягати, прикривати, вкладати» або «капітальні вкладення» відповідно. Сьогодні інвестиції – це вкладання капіталу (грошей, цінностей, інтелектуальної власності) з метою отримання прибутку в майбутньому. Збільшення цінності активів відіграє роль компенсації за можливі ризики втрати залучених ресурсів від інфляції, несприятливої ситуації на ринку та інших загроз [4].

Економічне визначення інвестицій – видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння основного капіталу, а також на пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни у товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал [5].

На жаль, серед вітчизняних науковців нема єдиної сформованої думки щодо сутності «інвестиційної діяльності», адже існує кілька передумов такому явищу. Напевно, основною причиною є факт, що довгий час Україна була частиною СРСР, де існувала планова економічна система, що заперечувала прояви існування будь-яких форм ринкових фінансово-кредитних інструментів, зокрема й інвестицій. Саме тому в економічній літературі автори трактують термін по-різному, однак, відповідно до статті Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиціями прийнято вважати «усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що спрямовані до об'єктів підприємницької та будь-якої іншої діяльності». Також зазначається, що в результаті таких фінансових операцій створюється вартість (прибуток) або мають місце певні позитивні соціальні зміни». Для прикладу, такими капіталами можуть бути: рухоме та нерухоме майно (будівлі, земельні ділянки, виробничо-технічне устаткування тощо), кошти, цільові банківські вклади, цінні папери та акції, інформаційні ресурси і технології, що необхідні в процесі виробництва; інвестиції в «людський капітал»(наукові дослідження та

підготовка висококваліфікованих кадрів) [4].

Інвестор, який робить інвестиції, очікує заробити на цьому прибуток в майбутньому. Прибуток може бути отриманий від дивідендів, відсотків за вклад, приросту вартості акцій або нерухомості, продажу інвестицій тощо. Інвестиції є важливим фактором економічного розвитку, оскільки вони дозволяють здійснювати інноваційні проєкти, розвивати виробництво, збільшувати обсяги виробництва та підвищувати прибутковість підприємства. Також інвестиції є важливим джерелом формування капіталу для різних галузей економіки, що дозволяє стимулювати їх розвиток та підвищувати економічний рівень країни в цілому.

Виділяють різні види інвестицій, залежно від об'єкту вкладення коштів та способу здійснення інвестування. Основні види інвестицій наведено нижче в таблиці 1.1 [6].

Таблиця 1.1 – основні різновиди інвестицій та їх поняття за цільовим призначенням

Різновид інвестицій	Опис
Прямі інвестиції	Вкладення грошових коштів в придбання нових активів, які допоможуть підприємству збільшити обсяги виробництва та заробітку. Це можуть бути інвестиції в будівництво нових заводів, придбання обладнання, розробку нових технологій та продуктів.
Портфельні інвестиції	Вкладення коштів в різноманітні інвестиційні інструменти, такі як акції, облігації, інвестиційні фонди, депозити та інші.
Інвестиції в нерухомість	Вкладення грошей в придбання нерухомості, такої як будинки, офісні приміщення, склади, магазини та інші об'єкти.
Інвестиції в інноваційні проєкти	Вкладення коштів в розробку нових продуктів, технологій та ідей, які ще не мають відповідного ринку.
Інвестиції в іноземні активи	Вкладення коштів в активи, які знаходяться за межами країни, наприклад, інвестування в акції іноземних компаній або придбання нерухомості за кордоном.

За характером участі в інвестуванні: прямі – інвестування, що передбачає безпосередню участь інвестора у виборі об'єкта інвестування, а також у оволодінні

пакетом акцій не менше 10% акціонерного капіталу; непрямі (портфельні) – інвестування через інвестиційних або фінансових посередників.

За формами власності: приватні інвестиції – здійснюють фізичні та юридичні особи з приватним капіталом; державні інвестиції – здійснюють державні та місцеві органи влади, державні підприємства та таке інше; іноземні інвестиції – здійснюють фізичні та юридичні особи іноземних держав; спільні інвестиції – здійснюють суб'єкти національної економіки та іноземних держав [3].

За регіональною ознакою: внутрішні інвестиції – вкладення коштів в об'єкти всередині держави; зовнішні інвестиції – придбання різних фінансових інструментів інших держав, акцій іноземних компаній, державних облігацій [3].

Управління інвестиційною діяльністю підприємства передбачає раціональне використання різних видів інвестицій з метою забезпечення максимальної ефективності вкладень та досягнення поставлених цілей. Окрім розрізнення інвестицій за цільовим призначенням, інвестиції можуть бути класифіковані за різними критеріями, зокрема за строками інвестування, формами власності на інвестиційний об'єкт, рівнем ризику, галузевою спрямованістю тощо.

За строками інвестування інвестиції поділяють на довгострокові, середньострокові та короткострокові. Довгострокові інвестиції призначені для здійснення віддалених перспективних проєктів, середньострокові – для реалізації проєктів, що можуть бути завершені протягом кількох років, короткострокові – для здійснення проєктів з невеликим терміном реалізації [7].

За формами власності на інвестиційний об'єкт інвестиції можуть бути: акціонерними, облігаційними, фінансовими тощо. Акціонерні інвестиції передбачають придбання акцій підприємства, що дає право на участь у прибутку та прийнятті рішень щодо діяльності підприємства. Облігаційні інвестиції полягають у придбанні облігацій, які передбачають отримання відсотків від інвестованої суми та право на повернення інвестицій в певні строки [7]. Фінансові інвестиції зазвичай передбачають вкладання грошей в різні фінансові інструменти, такі як акції, облігації, валюту, деривативи тощо. Інвестиції можна класифікувати за рівнем ризику, який вони мають. Ризик інвестицій полягає у можливості збитків,

які можуть виникнути в результаті невдалого інвестування грошей. Залежно від рівня ризику, інвестиції можуть бути із високим ступенем ризику або інвестиції із низьким ступенем ризиком. За об'єктами вкладень інвестицій поділяються на: фінансові інвестиції, реальні інвестиції, інтелектуальні інвестиції та інноваційні інвестиції. Фінансові інвестиції – це вид інвестицій, при якому гроші вкладаються в різні фінансові інструменти з метою отримання прибутку. Це можуть бути акції, облігації, депозити, фонди спільного інвестування тощо. Реальні інвестиції означають вкладення коштів у фізичні активи, такі як нерухомість, машини, обладнання, транспортні засоби та інші матеріальні речі. Ці інвестиції здійснюються з метою придбання фізичних ресурсів, які можуть бути використані для виробництва товарів або послуг, розширення бізнесу або отримання прибутку від подальшого збуту активів. Інтелектуальні інвестиції передбачають вкладання ресурсів у нематеріальні активи, такі як патенти, авторські права, товарні знаки, ноу-хау, бренди та інші форми інтелектуальної власності. Метою цих інвестицій є стимулювання розробки нових інноваційних продуктів, технологій або вдосконалення наявних. Інноваційні інвестиції – це вкладення ресурсів з метою сприяння інноваційним проектам та розвитку нових технологій. Ці інвестиції охоплюють фінансування наукових досліджень і розробок, впровадження нових продуктів на ринок, створення стартапів та підтримку підприємств з високим потенціалом зростання. Головна мета інноваційних інвестицій полягає в стимулюванні творчості, впровадженні новаторських ідей та створенні конкурентних переваг. Загальна схема класифікації видів інвестиції наведена на рисунку 1.1.

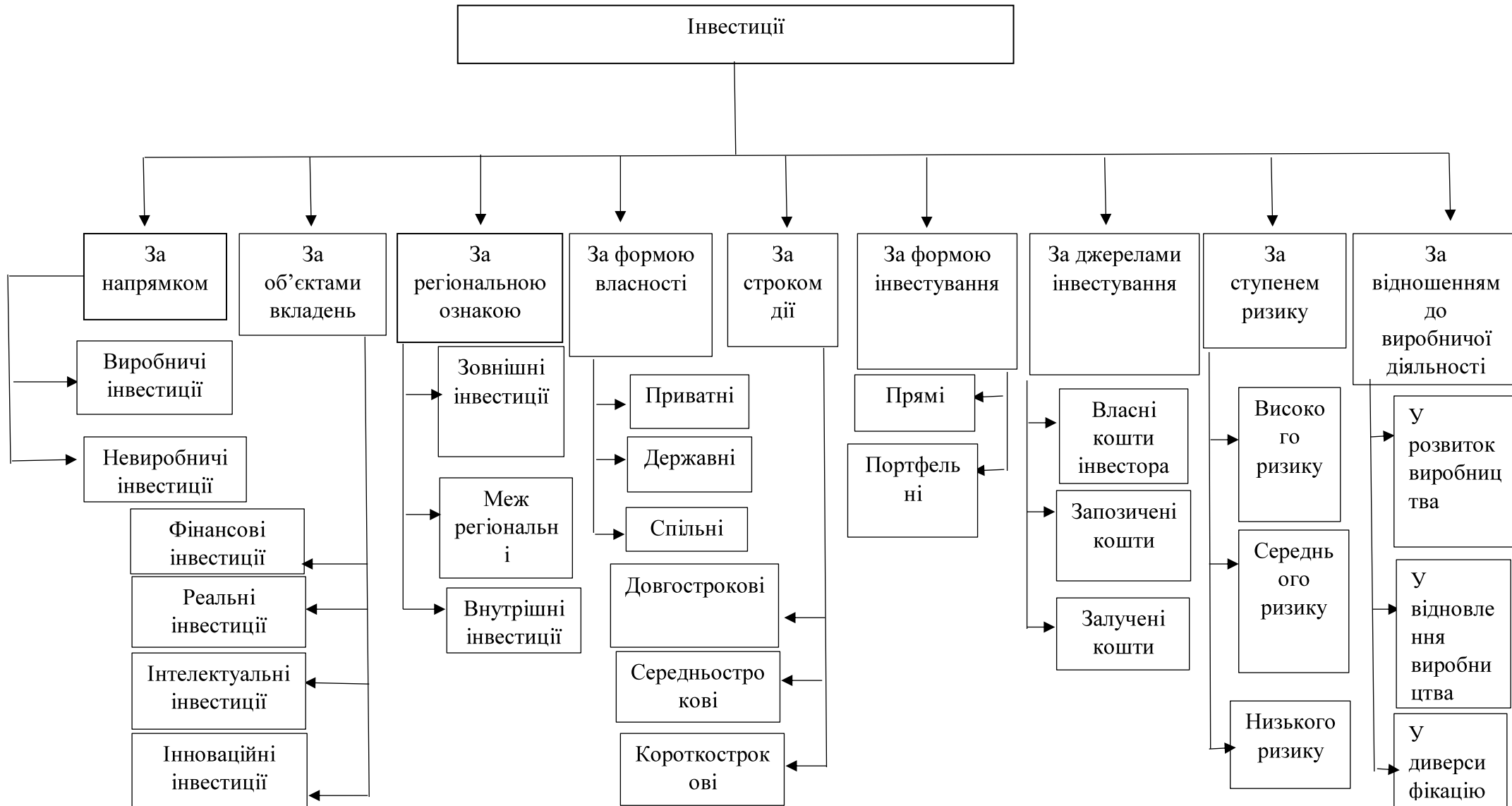

Рисунок 1.1 – Види інвестицій [7]

Високоризиковані інвестиції – це ті інвестиції, які мають великий ризик втрати вкладених коштів. До таких інвестицій можна віднести інвестування у нові підприємства або у підприємства, які перебувають у важкому становищі, а також інвестування у валюту, акції, облігації чи товари, які мають високу волатильність [5].

Низькоризиковані інвестиції – це ті інвестиції, які мають невеликий ризик втрати вкладених коштів. Ці інвестиції зазвичай включають в себе депозити в банках, облігації з довгостроковим терміном дії, фонди нерухомості, а також вкладення в акції стабільних і відомих компаній з довгостроковою історією успіху [5].

Обираючи між високоризикованими та низькоризикованими інвестиціями, важливо зрозуміти свій рівень комфорту і готовності до ризику, а також бути свідомим про те, що більші прибутки зазвичай пов'язані з більшим ризиком. Таким чином, якщо розглядати процес інвестування як неперервний у просторі і часі, він полягає у прийнятті та реалізації інвестиційних рішень, спрямованих на досягнення цілей економічної системи. У цьому процесі активна фаза постійно накопичує інвестиційні ресурси, тоді як пасивна фаза включає вкладення цих ресурсів у об'єкти інвестиційної сфери.

Згідно запропонованої класифікації, виділяються різні типи інвестицій: за формами власності (приватні, державні, змішані); за об'єктами вкладення коштів (реальні та фінансові); за регіональною ознакою (внутрішні та зовнішні); за терміном інвестування (строкові і безстрокові); за характером участі у процесі (прямі та портфельні); за рівнем ризику (ризикові і безризикові). Також, в рамках об'єктів вкладень, виділяються інтелектуальні інвестиції (вкладення для отримання економічного ефекту від використання ноу-хау у виробничій діяльності) та інноваційні інвестиції (вкладення для одержання економічного ефекту від інновацій у виробничу діяльність підприємств). Вдосконалення визначень категорії «інвестиції» враховувало ряд важливих ознак інвестиційного процесу, таких як його неперервність, спрямованість на досягнення загальної мети економічної системи, акумуляція інвестиційних ресурсів економічною системою

(накопичення, залучення, позичання) та етапи інвестування й отримання результату.

1.2 Система стратегічного управління інвестиційної діяльності підприємства

Інвестиційна діяльність відіграє важливу роль у процесі господарювання та є важливим фактором економічного зростання. Якість життя населення та інші ключові показники розвитку сучасного суспільства також залежать від темпів економічного зростання країни, що обумовлено залученням інвестицій. Для будь-якого підприємства розумна та цілеспрямована інвестиційна діяльність є важливою. Інвестування активів у реалізацію різних проєктів має на меті досягнення визначених цілей, залежно від стратегії підприємства. Ці цілі можуть включати підвищення рентабельності виробничого процесу, заміну застарілого устаткування для підвищення ефективності, розширення виробництва, збільшення частки на ринку, досягнення технологічного прориву тощо [8].

Інвестиційна діяльність є надзвичайно важливим аспектом функціонування будь-якої комерційної організації. Вона є ключовим засобом для подолання кризових ситуацій, забезпечення конкурентоспроможності та ліквідності. При здійсненні інвестиційної діяльності організація постійно стикається з важливими виборами, такими як вибір інвестиційних ресурсів, прийняття інвестиційних рішень та оцінка рівня інвестиційного ризику. Рішення, пов'язані з інвестиційними проєктами, є складними, оскільки експерти завжди несуть відповідальність за майбутню прибутковість вкладених коштів у проєкти. Для створення ефективної структури національної економіки необхідне активізація інвестиційної діяльності, що сприятиме розширенню та модернізації основних та обігових засобів матеріального виробництва, розвитку інноваційної діяльності та інтелектуального капіталу, а також розвитку соціальної сфери країни [9].

Управління інвестиційною діяльністю – це складова частина загальноекономічної системи управління підприємством, яка має свою мету, принципи побудови та виконує певні функції. Оскільки інвестиційна діяльність

спрямована на розвиток виробництва, його технологічне вдосконалення, отримання прибутку, нарощування капіталу, то управління інвестиційною діяльністю виступає підсистемою системи управління підприємством, яка спрямована на створення передумов для підвищення ефективності інвестиційних процесів та всієї діяльності підприємства загалом [10].

Основна мета управління інвестиційною діяльністю підприємства полягає у забезпеченні найефективніших способів реалізації інвестиційної стратегії підприємства на різних етапах його розвитку. Це виражається в максимізації ринкової вартості підприємства та збільшенні прибутковості підприємства у поточному та майбутніх періодах. Для досягнення цих цілей потрібно вирішувати ряд питань, таких як розробка інвестиційної стратегії підприємства, знаходження та формування інвестиційних ресурсів, оцінка ефективності проєктів, створення та оцінювання інвестиційного портфелю, оцінка привабливості підприємства для інвестицій та інші. Створення інвестиційних проєктів передбачає досить тривалий період освоєння та довготривалий період реалізації. У ході експлуатації створеного об'єкта інвестування стає можливим отримання відповідної продукції проєкту, продаж якої забезпечує відшкодування інвестору вкладень у створення такого об'єкта. Разом з тим за своєю сутністю інвестиційний проєкт, на відміну від традиційного, орієнтується на забезпечення інвестиційних цілей і сприяє подальшому розвитку. Власне саме орієнтація на довгострокову перспективу відрізняє інвестиційний проєкт від великої сукупності того, що в сучасному світі називають проєктами як планами створення чогось. Оскільки головна мета інвестування полягає в забезпеченні процесу розширеного відтворення, важливо зосередитись на тому, що інвестиційні проєкти мають свою унікальну специфіку. Ці проєкти передбачають тривалий період освоєння та довготривалий період реалізації. Під час експлуатації інвестиційного об'єкта можливо виробляти продукцію, яка продається для відшкодування вкладень інвестора у створення цього об'єкта. Однак, відмінність інвестиційного проєкту полягає в тому, що він спрямований на досягнення інвестиційних цілей і сприяє подальшому розвитку. Саме фокус на довгострокову перспективу відрізняє інвестиційний проєкт від багатьох інших проєктів, які традиційно розглядаються як плани для створення

чогось.

Управління виконанням інвестиційних проєктів має на меті забезпечити реалізацію цих проєктів у встановлені терміни з метою повернення вкладених коштів у формі чистого грошового потоку і отримання очікуваного інвестиційного прибутку. Таке управління проводиться для кожного конкретного проєкту, що включений до інвестиційної програми підприємства.

Основними завданнями управління інвестиційною діяльністю підприємства є [11]:

- узгодження інвестиційних потреб та можливостей підприємства;
- підбір і використання ефективних інструментів менеджменту;
- стратегічна та поточна максимізація інвестиційного прибутку підприємства;
- мінімізація інвестиційних ризиків підприємства під час реалізації інвестиційної стратегії;
- підтримання оптимального рівня ліквідності інвестицій підприємства;
- підтримання стійкого фінансового стану підприємства у процесі здійснення інвестиційної діяльності.

Управління інвестиційною діяльністю підприємства допомагає забезпечити ефективне використання ресурсів підприємства, зростання прибутковості та забезпечення стійкого фінансового стану підприємства на довгострокову перспективу.

На рисунку 1.2 представлено структурно-логічну схему стратегічного управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Окрім того, система управління інвестиційною діяльністю повинна включати певні етапи. В таблиці 1.2 наведено основні етапи управління інвестиційною діяльністю підприємства та їх опис.

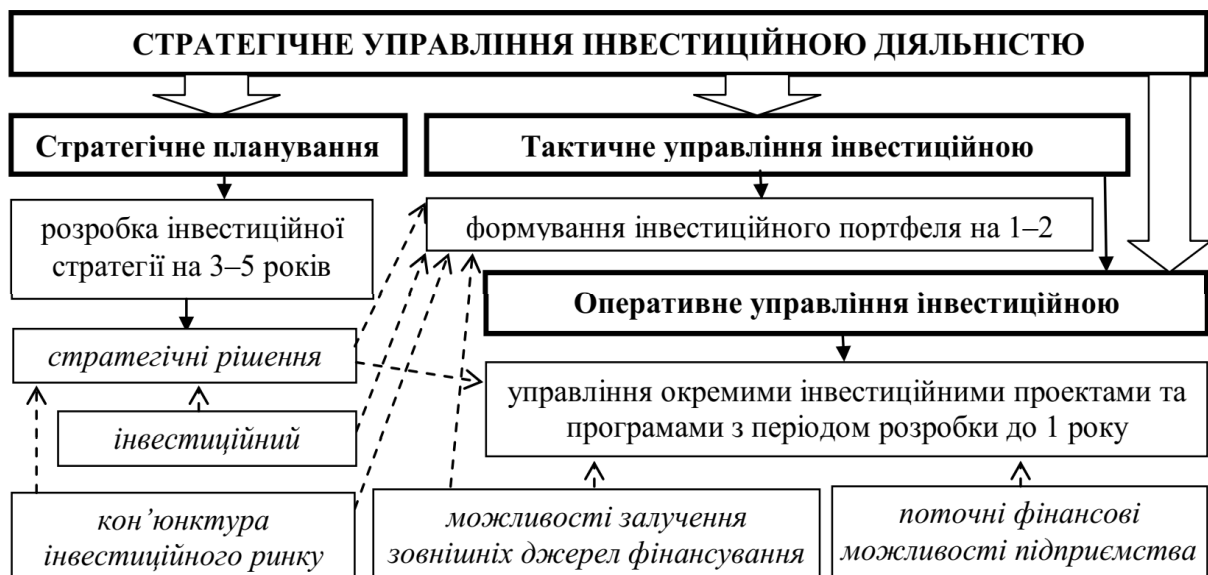

Рисунок 1.2 – Схема стратегічного управління інвестиційною діяльністю підприємства [12]

Таблиця 1.2 – Основні етапи управління інвестиційною діяльністю підприємства

Етап	Опис
Перший етап	формування інвестиційної політики підприємства, розробка інвестиційної стратегії
Другий етап	визначення внутрішніх потреб підприємства. Підприємство оцінює свої можливості для розвитку та вибирає напрямки інвестування, які найбільше відповідають його потребам
Третій етап	формування інвестиційного портфеля. Це означає вибір конкретних інвестиційних проектів для реалізації
Четвертий етап	визначення джерел фінансування інвестицій
П'ятий етап	оцінка ризиків. Підприємство повинно оцінювати ризики пов'язані з інвестиційною діяльністю, та враховувати їх у формуванні своєї інвестиційної політики.

Нами визначено, що першим етапом – є формування інвестиційної політики підприємства, розробка інвестиційної стратегії, яка визначає основні напрямки та обсяги інвестування, а також механізми контролю за інвестиційною діяльністю. Інвестиційна політика включає в себе вибір напрямків та обсягів інвестування, формування інвестиційного портфеля, визначення джерел фінансування та ризиків. Першим етапом формування інвестиційної політики є аналіз зовнішнього середовища, включаючи ринок, конкурентів, законодавство та інші фактори. На основі аналізу зовнішнього середовища підприємство визначає свої конкурентні

переваги та можливості для розвитку. Другим етапом – є визначення внутрішніх потреб підприємства. Підприємство оцінює свої можливості для розвитку та вибирає напрямки інвестування, які найбільше відповідають його потребам. Третім етапом – є формування інвестиційного портфеля. Це означає вибір конкретних інвестиційних проєктів для реалізації. При виборі проєктів підприємство враховує такі фактори, як потенційні доходи, ризики та терміни повернення інвестицій. Четвертим етапом – є визначення джерел фінансування інвестицій. Підприємство враховує свої можливості фінансування проєктів, а також вибирає найбільш ефективні джерела фінансування. Останнім етапом – є оцінка ризиків. Підприємство повинно оцінювати ризики пов'язані з інвестиційною діяльністю, та враховувати їх у формуванні своєї інвестиційної політики. Ризики можуть бути фінансовими, економічними, політичними, соціальними та природними. При формуванні інвестиційної політики підприємство повинно проаналізувати всі можливі ризики, які можуть виникнути під час інвестування коштів, та прийняти заходи для їх зменшення або уникнення. Оцінка ризиків дозволяє підприємству розробити стратегію управління ризиками та визначити необхідні ресурси для забезпечення безпеки інвестицій. Підприємство може використовувати різні методи оцінки ризиків, такі як аналіз сценаріїв, моделювання ризиків та статистичні методи.

Аналіз ринку та вибір об'єктів інвестування. Необхідно оцінити потенційну прибутковість та ризики конкретних інвестицій, а також здійснити оцінку фінансового стану партнерів та конкурентів. Аналіз ринку та вибір об'єктів інвестування є важливою складовою інвестиційної політики підприємства. Ринок повинен бути досліджений на предмет можливостей для розвитку підприємства, а також для визначення перспективних напрямків інвестування. Слід провести аналіз попиту та пропозиції на ринку, оцінити конкурентоспроможність підприємства відносно інших гравців на ринку. Також, важливо з'ясувати наявність потенційних клієнтів, можливість розширення географії збуту продукції та інші фактори, що можуть вплинути на дохідність та прибутковість інвестицій.

Для вибору об'єктів інвестування необхідно враховувати такі критерії, як потенціал для збільшення прибутку, ризики, пов'язані з інвестуванням у даному

об'єкті, часові рамки, необхідні для повернення інвестицій, та інші фактори, які впливають на ефективність інвестування. При виборі об'єктів інвестування також важливо брати до уваги стратегію підприємства. Якщо підприємство має стратегію розширення бізнесу, то можливо, більш вигідним буде інвестування в розширення виробничих потужностей або розвиток нових продуктів. Якщо ж підприємство має стратегію збереження ринкової позиції, то можливо, більш вигідним буде інвестування в підвищення якості продукції та розширення маркетингових можливостей.

Після вибору об'єктів інвестування, наступним етапом є оцінка фінансових показників та потенційних переваг кожного об'єкту. Для цього необхідно провести аналіз ринку, дослідити конкурентний середовище, з'ясувати потреби та перспективи розвитку галузі, в якій діє обраний об'єкт інвестування. Одним із головних показників, який допоможе оцінити доцільність інвестування в обраний об'єкт, є прибутковість інвестицій. Для цього необхідно розрахувати ряд фінансових показників, таких як рентабельність, чистий дисконтований дохід, індекс прибутковості та інші. Після оцінки фінансових показників та потенційних переваг об'єкта, необхідно провести аналіз ризиків. Ризики можуть виникнути як внаслідок зовнішніх факторів (наприклад, зміна законодавства), так і внаслідок внутрішніх проблем підприємства (наприклад, недостатня кваліфікація персоналу). Оцінюючи ризики, підприємство може розробити стратегію їх зменшення та підготуватися до можливих негативних наслідків. У результаті аналізу ринку та вибору об'єктів інвестування, оцінки фінансових показників та ризиків, підприємство може скласти інвестиційний портфель, який максимально відповідає його стратегії та цілям.

Фінансування інвестиційної діяльності. Цей етап включає в себе визначення джерел фінансування, розробку фінансових планів та бюджетів, а також контроль за виконанням фінансових зобов'язань. Фінансування інвестиційної діяльності є однією з ключових складових управління інвестиціями. Підприємство може фінансувати свої інвестиційні проєкти з власних джерел, таких як прибуток, продаж активів, емісія акцій або залучення позичкових коштів. Фінансування інвестицій з власних джерел дозволяє підприємству зберегти контроль над своїм

бізнесом та не платити відсотки за позичені кошти. Однак, це може обмежувати масштаб інвестиційних проєктів, оскільки можливості внутрішнього фінансування обмежені. Залучення позичкових коштів є іншою альтернативою для фінансування інвестиційної діяльності. Це може бути банківський кредит, облігації, лізингові угоди або інші види фінансування. Підприємство повинне розглянути всі можливі варіанти фінансування, порівняти їх вартість та ризики, щоб знайти оптимальний варіант. Крім того, важливо забезпечити достатню ліквідність для погашення позичкових коштів, що може вимагати певних витрат на збільшення запасів готівки, залучення додаткових джерел фінансування або продажу активів.

Отже, фінансування інвестиційної діяльності є важливою складовою управління інвестиціями, і підприємство повинно ретельно аналізувати всі можливі варіанти фінансування та їх наслідки для прийняття оптимального рішення.

Залучення кредитних коштів є іншою альтернативою для фінансування інвестиційної діяльності. Це може бути банківський кредит, облігації, лізингові угоди або інші види фінансування. Підприємство повинне розглянути всі можливі варіанти фінансування, порівняти їх вартість та ризики, щоб знайти оптимальний варіант. Крім того, важливо забезпечити достатню ліквідність для погашення позичкових коштів, що може вимагати певних витрат на збільшення запасів готівки, залучення додаткових джерел фінансування або продажу активів. Отже, фінансування інвестиційної діяльності є важливою складовою управління інвестиціями, і підприємство повинно ретельно аналізувати всі можливі варіанти фінансування та їх наслідки для прийняття оптимального рішення. Залучення позичкових коштів є іншою альтернативою для фінансування інвестиційної діяльності. Це може бути банківський кредит, облігації, лізингові угоди або інші види фінансування. Підприємство повинне розглянути всі можливі варіанти фінансування, порівняти їх вартість та ризики, щоб знайти оптимальний варіант. Крім того, важливо забезпечити достатню ліквідність для погашення позичкових коштів, що може вимагати певних витрат на збільшення запасів готівки, залучення додаткових джерел фінансування або продажу активів. Отже, фінансування

інвестиційної діяльності є важливою складовою управління інвестиціями, і підприємство повинно ретельно аналізувати всі можливі варіанти фінансування та їх наслідки для прийняття оптимального рішення.

Реалізація інвестиційних проєктів та контроль за їхнім виконанням. На цьому етапі здійснюється підготовка та реалізація інвестиційних проєктів, а також контроль за їхнім виконанням та результатами. Реалізація інвестиційних проєктів є однією з ключових складових інвестиційної діяльності підприємства. Під час реалізації інвестиційних проєктів важливо дотримуватися запланованої стратегії та контролювати виконання всіх етапів проєкту. Підприємство повинно мати чіткий план реалізації інвестиційного проєкту, включаючи розподіл бюджету, ресурсів та графік виконання робіт. Крім того, необхідно визначити критерії успішності проєкту та механізми контролю за їхнім виконанням. Під час реалізації інвестиційного проєкту можуть виникати непередбачувані ситуації, що можуть вплинути на успішність проєкту. Тому важливо мати гнучкий план дій, що дозволить швидко реагувати на зміни у процесі реалізації проєкту та вживати необхідних заходів для його успішного завершення [17]. Крім того, після завершення проєкту необхідно провести оцінку результатів та аналіз виконання плану, щоб з'ясувати, наскільки успішно було реалізовано проєкт та чи були досягнуті поставлені цілі. Це дозволить підприємству здійснювати корекцію своїх інвестиційних рішень та покращувати якість своєї інвестиційної діяльності в майбутньому. Інвестиційна діяльність може виконуватись за рахунок власних фінансових ресурсів інвестора (прибутку, амортизаційних відрахувань, грошових заощаджень громадян та юридичних осіб), позичених фінансових коштів інвесторів (облігаційних позик, банківських та бюджетних кредитів), залучених фінансових коштів інвестора (коштів, отриманих від продажу акцій, пайових та інших внесків громадян та юридичних осіб), а також бюджетних інвестиційних асигнувань.

Серед основних джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємства – наявний в розпорядженні прибуток, кошти амортизаційного фонду, позики та оренда майна, бюджетне фінансування, кошти дрібних інвесторів, отримані через акціонування, венчурне та змішане фінансування,

краудфандинг тощо [13].

1.3 Особливості здійснення управління інвестиційною діяльністю підприємства

У сучасних умовах соціально-економічної нестабільності в країні, інвестиції набувають особливої важливості як засіб подолання економічної кризи, структурних змін у національному господарстві та підвищення якісних показників економічної діяльності на рівнях макро-, та мікроекономіки.

Управління інвестиційною діяльністю підприємства може бути складним і пов'язаним з різними проблемами. Основні проблеми управління інвестиційною діяльністю підприємства наведені в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Основні проблеми управління інвестиційною діяльністю підприємства

Проблема	Опис
Вибір інвестиційного проєкту	Один з найбільш складних етапів управління інвестиційною діяльністю підприємства - це вибір інвестиційного проєкту. Це пов'язано з тим, що рішення про інвестування приймається на основі нестійкої інформації про майбутні доходи і ризики
Фінансування інвестицій	Підприємства часто стикаються з проблемами фінансування інвестиційних проєктів, особливо якщо вони є обсяжними та дорогими. Недостатність фінансових ресурсів може призвести до зниження темпів розвитку підприємства та затримки запуску нових проєктів
Ризики пов'язані із вкладанням коштів	Інвестиційна діяльність пов'язана з певними ризиками, такими як ризик невиконання проєкту, ризик зміни ринкових умов, політичних ризиків та інших. Ці ризики можуть стати причиною невдачі інвестиційного проєкту та завдати значних збитків підприємству
Обмежені ресурси	Управління інвестиційною діяльністю підприємства може стикнутися з проблемою обмеженості ресурсів, які можна використовувати для фінансування інвестиційних проєктів, їх нестачею як в процесі формування інвестиційного проєкту, так і на етапі його втілення
Зміна ринкових умов	Ринкові умови, такі як зміни законодавства, ринкової конкуренції, фінансових умов, політичних умов, можуть вплинути на реалізацію інвестиційних

Однією з причин проблем управління інвестиційною діяльністю підприємства є недостатня кваліфікація менеджерів та фахівців у галузі фінансів та інвестицій. Не всі керівники підприємств мають достатній рівень знань і навичок для ефективного управління інвестиційними проєктами.

Вибір інвестиційного проєкту є надзвичайно важливим етапом управління інвестиційною діяльністю підприємства. Від правильності цього вибору залежить не лише успішність самого проєкту, але і довгострокова прибутковість та конкурентоспроможність підприємства в цілому. Вибір правильного інвестиційного проєкту дозволяє підприємству максимально ефективно використовувати свої ресурси, такі як, капітал, робоча сила, матеріал з метою отримання прибутку в майбутньому. Складнощі при виборі інвестиційного проєкту полягають в тому, що оцінка доцільності та ефективності даного проєкту будується на прогнозах та передбаченням майбутньої ситуації на ринку, однак інформація про ці аспекти може бути нестійкою, неточною та неповною, що ускладнює прийняття обґрунтованого рішення.

Нерідко підприємства не мають достатньої фінансової бази для здійснення таких проєктів, або змушені брати в банківських установах кредити під високі процентні ставки, що призводить до додаткових фінансових витрат. Підприємства активно шукають способи залучення капіталу для інвестування. Першими за затребуваністю є власні інвестиційні джерела підприємства. До них належать [14]:

- 1) накопичений чистий прибуток, що залишається у розпорядженні підприємства після сплати податків та інших обов'язкових платежів;
- 2) накопичена амортизація;
- 3) довгострокові фінансові інвестиції;
- 4) продаж частини основних засобів.

Усі ці джерела можуть бути використаними підприємством для здійснення нових інвестицій і забезпечення його розвитку та зростання. Разом із високою вартістю капіталу власні джерела є обмеженими за обсягами, тому вони не дають можливості значно розширити інвестиційну діяльність. Цей недолік власних ресурсів компенсують залучені та запозичені інвестиційні ресурси: випуски нових акцій підприємства; емісія інвестиційних сертифікатів (інвестиційних фондів і компаній); внески до статутного фонду; та інша фінансова допомога. У таблиці 1.4 наведено способи залучення капіталу для реалізації інвестиційних проєктів.

Таблиця 1.4 – способи залучення капіталу для інвестиційних проєктів [14]

Способи залучення капіталу в інвестиційних цілях	
Акціонування	Корпоратизація
	Самофінансування
	Придбання рядового пакету акцій
	Венчурні фірми
Боргове фінансування	Кредитування
	Розміщення боргових зобов'язань
	Іпотечний кредит
	Кредит державних установ
	Іноземний кредит
Фінансування на консорційних засадах	Спільні підприємства
	Альянси
	Франчайзинг
	Ліцензування
	Інжиніринг
Оренда	Екаутинг
	Оперативна оренда
	Фінансовий лізинг
	Лізбек
	Хайринг
	Рентинг
Пільгове фінансування	Селенг
	Урядовий пільговий кредит
	Гарантування
	Інвестиційний податковий кредит
Субсидювання	Безпроцентний кредит
	Дотування
	Гранти
	Субвенції
	Споснсорство
	Донорство

Також, серед причин можуть бути нестабільність економічної ситуації в країні, політична нестабільність, зміни законодавства, що можуть вплинути на вартість інвестицій та їх рентабельність. Недостатність або неякісні інформаційні ресурси також можуть стати причиною проблем управління інвестиційною діяльністю підприємства. Недостатня або неточна інформація про фінансові результати підприємства та ризики інвестиційних проєктів може призвести до неправильних рішень у процесі управління. Іншою причиною може бути недостатня інформаційна база та аналіз ринкових умов. Відсутність чіткої стратегії, планування та моніторингу може призвести до збитків, необґрунтованого ризику та неефективного використання ресурсів. Також,

підприємство може стикнутися з проблемами, пов'язаними зі зміною законодавства та регулюванням, що може вплинути на процес прийняття рішень та виконання інвестиційних проєктів. Недостатній розвиток ринку капіталу та інвестицій може змушувати підприємства шукати альтернативні джерела фінансування, що може бути пов'язане з високими ризиками та невизначеністю результатів. Важливим фактором, який стає на заваді інвестиційній діяльності підприємств на сьогоднішній день, стає військовий конфлікт на території України, який пов'язаний із повномасштабними військовими діями РФ. Військові дії в країні мають суттєвий вплив на інвестиційну діяльність будь-яких компаній на території України. Це пов'язано з тим, що воєнний конфлікт створює нестабільну ситуацію в країні, яка призводить до того, що зменшується довіра інвесторів та зменшення їх готовності вкладати кошти в інвестиційні проєкти в умовах невизначеності. При військових діях зменшується економічна активність в країні, що призводить до зменшення доходів та прибутковості інвестиційних проєктів. Також існує загроза руйнування інфраструктури, такої як, мости, заводи, будівлі, дороги, енергетичні системи тощо. Це може стати перешкодою для нормального функціонування підприємства та його проєктів, які можуть бути знищені або обмежені в постачанні сировини, транспортування товарів та доступу до ринків.

Важливу роль в управлінні реалізацією інвестиційних проєктів для підприємства відіграє оцінка ризиків та можливість їх мінімізації. Управління ризиками передбачає [14]:

- 1) визначення факторів ризику;
- 2) аналіз та оцінку факторів ризиків (кількісний та якісний вимір);
- 3) планування заходів по зменшенню ризиків та ліквідації наслідків подій, які можуть настати в результаті здійснення ризиків;
- 4) вибір методів управління ризиками;
- 5) збір, накопичення та обробку інформації про ризикові ситуації та наслідки виявлення ризиків;
- б) контроль за діями по виконанню запланованих заходів щодо управління ризиками та розробку рекомендацій для врахування отриманого досвіду в

майбутньому.

Рішення про необхідність розробки та, власне, розробка системи моніторингу приймається на етапі аналізу та прийняття остаточного рішення з проекту. Сам моніторинг є механізмом спостереження за ходом здійснення проекту. Він повинен своєчасно виявляти прорахунки і проблеми як у самому інвестиційному проекті, якщо це не вдалося зробити в ході формування інвестиційного портфеля капітальних інвестицій, так і в ході здійснення проекту заздалегідь, поки ще є час виправити виявлені недоліки [14].

Отже, управління інвестиційною діяльністю підприємства є важливою складовою ефективного функціонування компанії. Чітке визначення стратегії, планування, контролю та моніторингу, а також аналіз ризиків та використання сучасних методів можуть допомогти підприємству ефективно використовувати ресурси та забезпечити стабільний розвиток. Неправильні рішення в інвестиційній стратегії та політиці підприємства можуть призвести до негативних наслідків, так як банкрутство чи збитковість підприємства.

Перевірка та впровадження власної інвестиційної стратегії є дуже важливим кроком для будь-якого підприємства, що має намір інвестувати свої ресурси. Це необхідно з двох причин. По-перше, неправильно підібрана інвестиційна стратегія може призвести до непередбачуваних втрат та банкрутства. Інвестуючи в недостатньо пророблені проекти або надто ризиковані активи, підприємство може стати жертвою шахраїв або неочікуваних ринкових коливань, що може призвести до серйозних фінансових проблем. По-друге, впровадження власної інвестиційної стратегії дозволяє підприємству зосередитися на своїх конкретних потребах та можливостях, що допомагає оптимізувати використання ресурсів та досягти максимальних результатів. Наприклад, якщо підприємство спеціалізується на інноваційних технологіях, то його інвестиційна стратегія повинна відповідати цій специфіці, тобто вона має бути націлена на інвестування у дослідження та розробки нових технологій.

Перевірка та впровадження власної інвестиційної стратегії є важливим етапом в розвитку будь-якого підприємства. Це дозволяє уникнути небезпеки фінансових втрат та забезпечити оптимальне використання ресурсів для

досягнення максимального ефекту [16].

Розрізняють два підходи до оцінки ефективності інвестицій. Перший підхід (традиційний) дає можливість оцінити ефективність усього бюджету капіталу. Другий підхід (метод власного капіталу) оцінює ефективність використання власних грошей інвестора. У першому випадку оцінюють грошові потоки для проекту і порівнюють їх із загальною сумою інвестицій, у другому випадку грошові потоки оцінюють тільки для власника і зіставляють їх із сумою власного капіталу, використовуюваного для фінансування інвестицій.

На рисунку 1.3 продемонстровані характерні відмінності вказаних підходів [15]

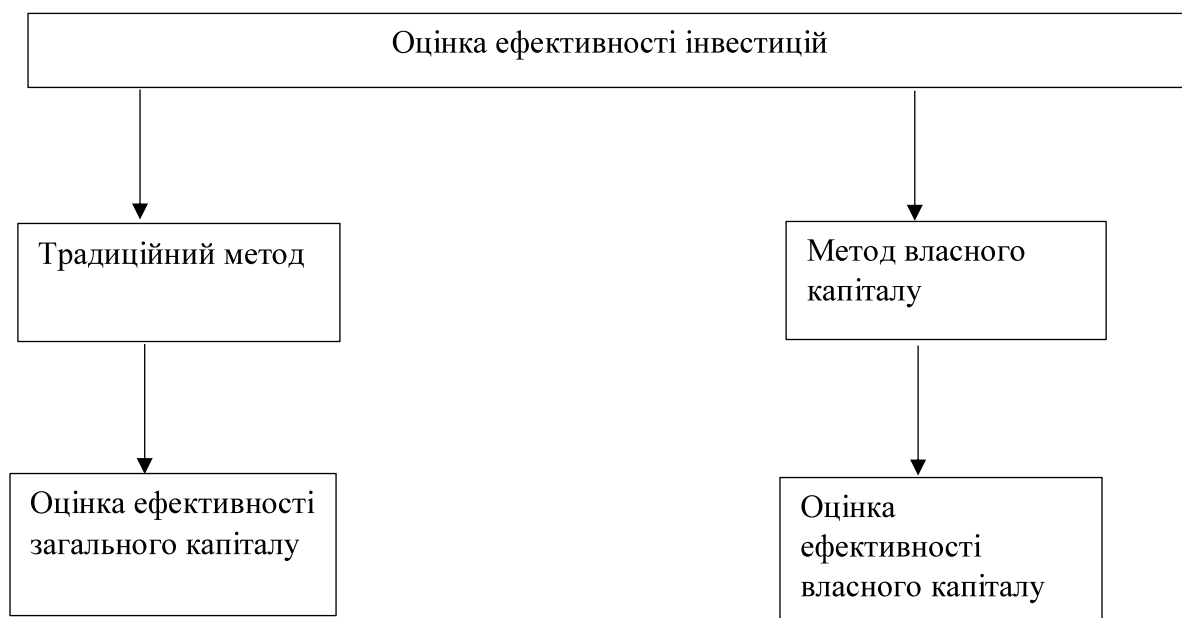

Рисунок 1.3 – оцінка ефективності інвестицій традиційним та методом власного капіталу

Традиційний метод дає змогу оцінити ефективність всього бюджету капіталу. Він фокусується на оцінці грошових потоків проекту і порівнює їх із загальною сумою інвестицій. Цей підхід дозволяє зрозуміти, чи буде проект прибутковим, враховуючи всі витрати та доходи. Метод власного капіталу оцінює ефективність використання власних коштів інвестора. В даному методі грошові потоки оцінюються тільки для власника і зіставляється з сумою власного капіталу, що використовується для фінансування інвестицій. Метод власного капіталу дає

інвестору уявлення про те, наскільки ефективно використовуються його власні кошти. Висновки зроблені на основі цих підходів будуть корисними для прийняття рішень про інвестування і допомоги інвесторам оцінити ризики та можливості, пов'язані з проектами.

Підбиваючи підсумки до першого розділу кваліфікаційної роботи відмітимо, що інвестиції – це вкладення грошових коштів в різні проекти, які мають на меті отримання прибутку в майбутньому. Це можуть бути вкладення в розвиток підприємства, купівля акцій, облігацій, нерухомості, розробка нових продуктів і технологій, та інші інвестиційні проекти.

Всі підприємства здійснюють інвестиційну діяльність, яка реалізується за допомогою різних видів інвестиційних ресурсів. Ефективне використання цих ресурсів сприяє підвищенню продуктивності виробництва, конкурентоспроможності продукції і сприяє динамічному розвитку економічних процесів. Інвестиційні ресурси можуть бути фінансовими, матеріальними, нематеріальними та трудовими. Джерела формування цих ресурсів включають власні кошти, позичкові кошти та залучені ресурси.

Управління інвестиційною діяльністю означає систему принципів і методів розроблення та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з різними аспектами інвестицій. Етапи цього процесу включають дослідження факторів зовнішнього середовища, формулювання інвестиційних цілей, визначення інвестиційної стратегії, розроблення та впровадження заходів для забезпечення реалізації стратегії, оцінювання результативності процесу управління інвестиційною діяльністю.

Загальний висновок полягає в тому, що ефективне управління інвестиційною діяльністю є важливим фактором успіху підприємства. Розуміння сутності інвестицій, їх видів і особливостей, а також використання систем управління сприяє досягненню поставлених цілей та покращенню фінансових результатів. Однак, існують різні проблеми, такі як недостатня координація інвестиційних рішень, фінансові обмеження, нестабільність зовнішнього середовища та інші, які можуть ускладнювати процес управління інвестиційною діяльністю.

2 ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КЕРНЕЛ ТРЕЙД» В СУЧАСНИХ УМОВАХ

2.1 Дослідження сільськогосподарського ринку України

Сільське господарство розглядають як комплекс технологічно і організаційно взаємозв'язаних галузей, які у своїй сукупності утворюють збалансовану, інтегровану і структурно завершену систему, функціонально-компонентна структура якої підпорядкована стабільному нарощуванню продовольчої продукції землеробства і тваринництва. Кожна галузь сільськогосподарського виробництва є сукупністю підприємств, що виробляють певні види однорідної продукції чи надають послуги, які задовольняють певні потреби населення у продуктах харчування, а промисловості – в сировині [18]. Сільськогосподарський ринок України є дуже важливим для національної економіки, оскільки сільське господарство є однією з основних галузей промисловості країни. Український сільськогосподарський ринок має особливості, пов'язані з вирощуванням зернових культур, що є важливою складовою галузі. Зернові культури відіграють ключову роль у структурі сільськогосподарської продукції і забезпечують необхідний рівень продовольчої безпеки країни. Розвиток зернового ринку та ефективність його інфраструктури є важливими показниками ефективності аграрної політики та якості економічних реформ. Ринок зерна може бути взятий за базову модель розвитку для інших ринків сільськогосподарської продукції, переробки та продовольства. Забезпечення продовольчої безпеки країни визнано пріоритетом державної економічної політики і стратегічним напрямом для забезпечення національної безпеки.

Основні гравці на сільськогосподарському ринку України – це виробники (фермери, селяни), посередники (оптовики), переробники та експортери. Фермери та селяни є основними виробниками продуктів сільського господарства, які

зазвичай працюють на своїх земельних ділянках та вирощують різні культури. Оптовики купують продукцію виробників та переробників за оптовими цінами та перепродають її на інші ринки. Переробники займаються обробкою сільськогосподарської продукції та виготовленням продуктів харчування. Експортери є гравцями, які займаються експортом сільськогосподарської продукції за межі країни. Україна є одним з провідних світових експортерів зернових культур, таких як пшениця, ячмінь та кукурудза, а також соняшникової олії та інших продуктів. Експортери вивозять сільськогосподарську продукцію за межі країни та здійснюють її продаж на зовнішніх ринках. На сільськогосподарському ринку України також працюють різні державні та недержавні організації, які займаються розвитком сільського господарства, впровадженням нових технологій та підтримкою виробників. Наприклад, Міністерство аграрної політики та продовольства України відповідає за регулювання ринку сільськогосподарської продукції та розробляє державні програми підтримки розвитку сільського господарства. Окрім того, на сільськогосподарському ринку України можуть бути присутні інші гравці, такі як державні органи, банки та інші фінансові установи, які надають підтримку виробникам та підприємствам у цій галузі. Останнім часом на сільськогосподарському ринку України спостерігається зростання конкуренції між виробниками та переробниками. Національна економіка стрімко розвивається, і сільське господарство стає все більш привабливим для інвесторів та підприємців. Багато компаній, які спеціалізуються на переробці сільськогосподарської продукції, відкриваються в Україні, що сприяє збільшенню виробництва та виходу на зовнішні ринки. Однак, не зважаючи на позитивні тенденції, на сільськогосподарському ринку України залишаються проблеми, такі як недостатнє фінансування, низька рентабельність, низький рівень технологічності та інші. Для того, щоб підтримати розвиток сільського господарства, уряд України здійснює різні заходи, такі як надання субсидій та пільг виробникам, розвиток інфраструктури, сприяння експорту та інше. Загалом, експорт сільськогосподарської продукції з України зростає і у 2021 р. склав понад 25 млрд. дол. США.

В таблиці 2.1 буде представлено експорт зернових культур України в період з 2014 по 2021 рр. [19].

Таблиця 2.1 – Експорт зернових культур України в період 2014–2021 рр.

Маркетинговий рік	Обсяг експорту, млн т	Вартісний обсяг експорту, млн дол.США
2013–2014	32,5	6,56
2014–2015	34,8	6,06
2015–2016	39,5	6,07
2016–2017	44,4	6,5
2017–2018	39,4	7,24
2018–2019	50,4	9,63
2019–2020	56,7	9,42

Отже, проведений аналіз у 2013–2014 маркетинговому році Україна продала 32,5 млн т. зернових на 6,56 млн доларів. У 2014-2015 рр. експорт виріс на 7,1% – до 34,8 млн тон, але вартісний обсяг знизився на 7,54% – до 6,06 млн дол. США. У 2015–2016 маркетинговому році Україна поставила на закордонні ринки 39,5 млн.т зернових (+13,5%, 6,07 млн дол. США), в 2016–2017 – 44,4 млн. т (+12,4%, 6, 5 млн дол. США). У 2017-2018 МР обсяг експорту впав на 11,3% – до 39,4 млн. т. Вартість зросла до 7,24 млн дол. США (+11,38%). У 2018–2019 маркетинговому році Україна знову наростила обсяги експорту зернових – до 50,4 млн т. (+28%). За минулий маркетинговий рік Україна продала на 13,5% більше зернових – 57,2 млн т. Експорт зернових і зернобобових культур в 2018–2019 маркетинговому році склав 50 млн.т, найбільше продали кукурудзи (29,8 млн т.) пшениці (15,6 млн т.) і ячменю (3,7 млн т.). У 2019–2020 МР експорт зернових і зернобобових культур зріс до 56,7 млн т. Зокрема, експортували 30,3 млн т. кукурудзи, 20,5 млн т. пшениці і 5,08 млн т. ячменю.

Україна є однією з найбільших експортерів зернових культур в світі, тому на її ринку зерна діють багато компаній та підприємств. Основні гравці на ринку зернових культур в Україні можуть бути розділені на кілька категорій.

Перша категорія – це агрохолдинги, які мають значні земельні площі та виробляють зернові культури великомасштабно. До найбільших з них можна віднести МНР, Kernel, AgroGeneration, Astarta-Kyiv та ТМК Agro. Друга

категорія – це експортери, які спеціалізуються на експорті зернових культур та продуктів переробки зерна. Найбільші з них – це Nibulon, Cargill, ADM, Bunge, Louis Dreyfus та Glencore Agriculture. Третя категорія – це переробники зернових культур, які використовують зерно для виробництва харчових продуктів, технічних продуктів та комбікормів. До найбільших з них в Україні відносяться UkrLandFarming, AvangardCo Investments Public Limited, Mriya Agro Holding, та Пан Ко.

Згідно з даними аналітичного агенства «Latifundist. com», за 2021 рік, найбільшими експортерами зернових культур з України були компанії, що наведено нижче в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Найбільші експортери зернових культур в Україні з 1.01 – 31.10. 2021 рр. [19]

№	Назва підприємства	Кількість зерна млн. т	Доля ринку%
1	ТОВ «Кернел Трейд»	2,26	13,67
2	ТОВ «Нібулон»	1,99	12,02
3	АТ «Cargill»	1,63	9,86
4	Louis Dreyfus Company Ukraine	1,55	9,41
5	Sierentz Global Merchants	0,97	5,62
6	COFCO Agri Ukraine	0,81	4,92
7	Bunge	0,79	4,87

Отже, як ми побачити із таблиці 2.2, ТОВ «Кернел Трейд» у 2021р. посідало перше місце по експорту зернових культур з часткою ринку в 13,67%. Основним конкурентом підприємства ТОВ «Кернел Трейд» у 2021 р. підприємства був ТОВ «Нібулон», з експортом зерна в 1.99 млн. тон, що становить 12,02% частки ринку. На третьому місці по експорту було підприємство АТ «Cargill» із експортом в 1,63 млн. тон, що становило 9,86% частки ринку.

На рисунку 2.1 відображено розподіл ринку між найбільшими експортерами сільськогосподарської продукції в Україні.

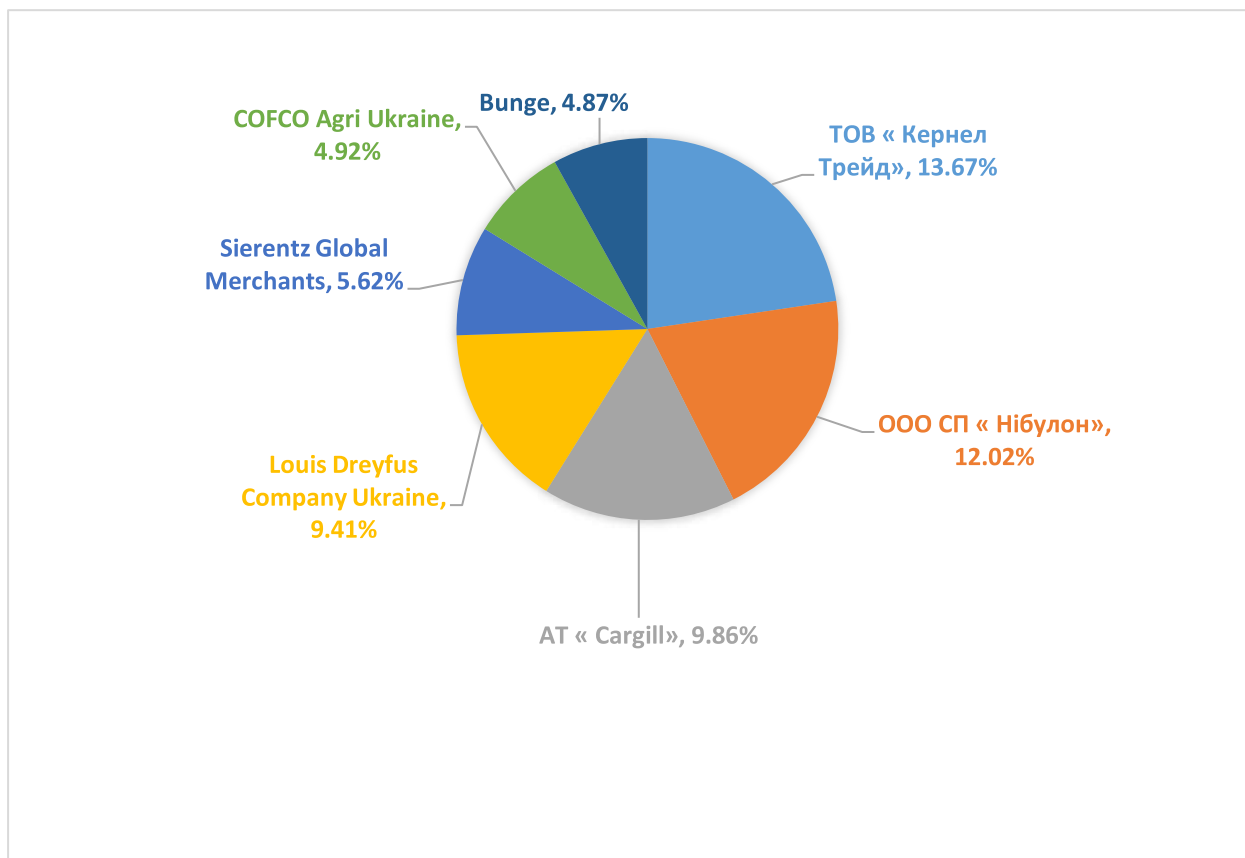

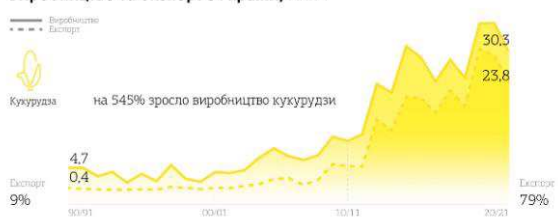
Рисунок 2.1 – Розподіл частки ринку між найбільшими експортерами сільськогосподарської продукції в Україні

Так, згідно з даними спільного проекту компанії JIVA NPK та Latifundist.com – урожай онлайн, за 2021 р. аграрії зібрали найбільші в історії обсяги пшениці (32,9 млн т) і ячменю (10,1 млн т). За період з 1 січня до 31 жовтня 2021 р. вже було експортовано 16,5 млн т зерна пшениці. Головними імпортерами пшениці українського походження стали такі країни, як-от Індонезія, Єгипет, Туреччина, Пакистан, Бангладеш, Ємен, Марокко, Туніс, Саудівська Аравія, Ліван та інші [20]. На рисунку 2.2 продемонстровано виробництво та експорт зерна, урожайність культур, а загальні посівні площі топ -3 культур, дані наведено починаючи з 1990 р.

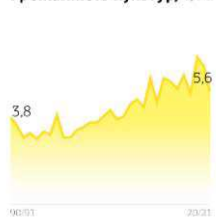
ОСНОВНІ ЗЕРНОВІ КУЛЬТУРИ

РОСЛИНИЦТВО

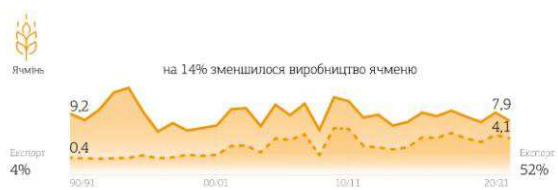
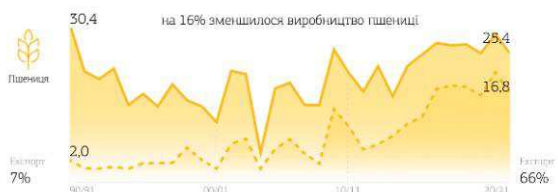
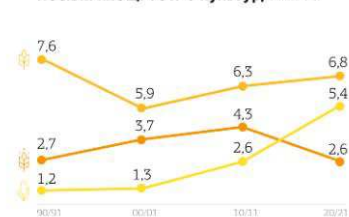
Виробництво та експорт з України, млн т

Урожайність культур, т/га

Посівні площі ТОП-3 культур, млн га

Як розвивався ринок зернових культур протягом 30 років?

При виборі с/г культури для посіву аграрії спираються на такі чинники:

- прибутковість;
- наявність стабільного попиту;
- рівень цін на ринку.

Так, завдяки високій конкуренції на зовнішніх ринках пшениця та ячмінь стали менш прибутковими культурами, що сприяло зменшенню посівних площ та обсягу виробництва. Натомість основною зерновою культурою в Україні стала кукурудза, виробництво якої зросло в кілька разів. Такі зміни були спричинені зміною структури посівних площ, а також зміною клімату та підвищенням ефективності виробництва шляхом використання більш якісних ЗЗР, добрив, насіння тощо.

Тільки через 10 років після проголошення Незалежності Україна розпочала активну зовнішню торгівлю. Наразі Україна — серед світових лідерів за експортом зернових.

Джерело: USDA, УкрАгроКонсалт

12

LATIFUNDIST.COM

CREDIT AGRICOLE

bakertilly

Активация Windows

16

TOP LEAD

Рисунок 2.2 – Виробництво та експорт зерна в Україні з 1990 р. [19]

На рисунку 2.2, зазначено, що значно зросло виробництво кукурудзи із 4,7 млн .тон, до 30,3 млн. т. на р, приріст виробництва за 20 років склав понад 500% , одна на 16 % зменшилось виробництво пшениці з 30,4 млн у 1990 р. до 28,4 у 2021 р. Також зменшилось виробництво ячменю на 14% з 9,2 млн. т. у 1990 р. до 7,9 млн. т. у 2021 р. Стосовно урожайності культур, можна зробити висновок, що значно зросла урожайність кукурудзи 3,8т на гектар у 1990 р. до 5,6 т. у 2021 р. Урожайність пшениці та ячменю трішки зменшилась за 20 років з 4,0 т на гектар до 3,7 т на гектар для пшениці та 3,4 т. на гектар до 3,1 т. на гектар відповідно для ячменю. Експорт сільськогосподарської продукції України у 2022 р. навряд чи становитиме понад 35%. Про це у Twitter повідомила пресслужба Міністерства оборони Великої Британії з посиланням на дані воєнної розвідки. У розвідці зауважують, що повномасштабне вторгнення рф продовжує надавати руйнівний

вплив на сільськогосподарський сектор України. Зокрема, війна призвела до серйозних збоїв у ланцюжках постачання насіння та добрив, від яких залежать українські фермери. Розвідка Великої Британії також констатує, що блокування росіянами морських портів й зокрема порту Одеса суттєво обмежує експорт збіжжя з України. Через це експорт сільськогосподарської продукції України у 2022 р. навряд чи становитиме понад 35% від загального обсягу 2021 р. «Після відступу від Зміїного острова, аванпоста на Чорному морі, росія помилково заявила, що «тепер м'яч на боці України» щодо покращення експорту зерна. Насправді саме втручання росії у сільськогосподарський сектор України продовжує посилювати глобальну продовольчу кризу», – додають британські розвідники [20].

2.2 Історія створення та загальна характеристика ТОВ «Кернал трейд»

ТОВ «Кернал Трейд» є українським підприємством, яке займається виробництвом та експортом зерна, олії та борошна. Компанія у 1995 р. розпочала торгівлю українською сільськогосподарською продукцією з міжнародними трейдерами. Потім у цьому ж році придбала перші зернові елеватори [21].

ТОВ «Кернел Трейд» – найбільший у світі виробник і експортер соняшникової олії, провідний виробник і постачальник сільськогосподарської продукції з регіону Чорноморського басейну на світові ринки. На долю компанії, заснованої в 1995 р., припадає близько 8% світового виробництва соняшникової олії. Свою продукцію ТОВ «Кернел Трейд» постачає більш ніж в 60 країн світу. Земельний банк ТОВ «Кернел Трейд» становить 363 тис. га. У 2002 р. ТОВ «Кернел Трейд» купує перший олійноекстакційний завод в м. Полтава, Україна. Продовжує поступово нарощувати елеваторні потужності, купує перші сільськогосподарські підприємства. Протягом років підприємство займалося закупівлею, зберіганням та транспортуванням зерна з України на зарубіжні ринки. Подальший розвиток ТОВ «Кернел Трейд» в період з 2006 по 2020 рр. наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Історія розвитку ТОВ «Кернел Трейд»

Рік	Подія
2006	Придбано виробничі активи компанії «Євротек»
2007	Акції компанії розміщено на Варшавській фондовій біржі. Початок виробництва бутильованої олії під торговою маркою «Чумак»
2008	Придбано другий за величиною термінал в Чорноморському порту
2009	Запущено в експлуатацію олійноекстракційний завод у власному терміналі Чорноморського порту
2010	Придбано активи конкурента компанії «Allseeds». Введено в експлуатацію мультизерновий олійноекстракційний завод на півночі України
2011	Придбано ряд підприємств у центральній і західній Україні та завод з переробки насіння соняшника «Українська Чорноморська Індустрія»
2012	Придбано дві сільськогосподарські компанії в Полтавській і Хмельницькій областях
2013	Придбано компанію «Дружба – Нова», робота якої охоплює Чернігівську, Сумську та Полтавську область
2014	Запущено в експлуатацію нові елеватори
2015	Виплачено перші дивіденди у розмірі 19,9 млн доларів США
2016	Придбано завод з переробки соняшникового насіння в Кіровоградській області
2017	Придбано активи компаній «Українські Аграрні Інвестиції» та «Агро Інвест Україна». Запущено компанію AVERE. Випустили 500 млн доларів євробондів, ставши першою компанією з України з 2014 р., яка відкрила ринок для інших компаній
2019	Випущено облігації на суму 300 млн доларів США. Розпочала роботу система електронного документообігу
2020	Компанія стала лідером рейтингу корпоративної сталості Sustainable Ukraine

Станом на сьогодні ТОВ «Кернел Трейд» – найбільший виробник та експортер соняшnikової олії в Україні, а також один з провідних постачальників агропромислової продукції на міжнародному ринку. На частку компанії припадає близько 15% світового експорту соняшnikової олії і 18% експорту зернових. ТОВ «Кернел Трейд» постачає продукцію у понад 80 країн світу. З 2007 р. акції компанії торгуються на Варшавській фондовій біржі (WSE).

Компанія входить до ТОП – 3 найбільших компаній України та до ТОП – 5 найкращих роботодавців України за версією журналу Forbes. ТОВ «Кернел Трейд» співпрацює з провідними виробниками та експортерами зернових культур в Україні, такими як Cargill, ADM та Bunge, та забезпечує якісний та своєчасний експорт продукції до країн ЄС, Азії та Африки. Також ТОВ «Кернел Трейд» займається внутрішньою торгівлею зерновими та іншими сільськогосподарськими культурами на території України. Компанія пропонує широкий асортимент товарів, який включає в себе пшеницю, ячмінь, кукурудзу,

сою, соняшник та інші культури. Крім того, підприємство займається зберіганням та перевезенням зернових культур, маючи власний парк транспортних засобів та сучасні зерносклади з високим рівнем автоматизації та контролю якості. Компанія постійно вдосконалює свої технології, забезпечуючи високий рівень якості зернових культур та сільськогосподарських товарів, які вона постачає на ринок. Таким чином, ТОВ «Кернел Трейд» є провідним гравцем на ринку торгівлі зерновими та іншими сільськогосподарськими культурами в Україні, що надає своїм клієнтам якісні та надійні послуги в області зберігання, перевезення та експорту сільськогосподарської продукції. Крім зернових та сільськогосподарських культур, ТОВ «Кернел Трейд» також займається торгівлею мінеральними добривами, забезпечуючи своїх клієнтів якісними та ефективними рішеннями для збільшення врожаю та поліпшення якості продукції. Компанія активно розвивається та вдосконалює свої технології та процеси, забезпечуючи високу якість продукції та надійність послуг. Крім того, ТОВ «Кернел Трейд» прагне до забезпечення сталого розвитку та відповідальної бізнес-практики, дотримуючись принципів соціальної та екологічної відповідальності. У загальному, сфера діяльності ТОВ «Кернел Трейд» охоплює різноманітні аспекти торгівлі зерновими та іншими сільськогосподарськими культурами, забезпечення їх якості та безпеки, а також зберігання та транспортування продукції. Компанія активно працює над удосконаленням технологій та розвитком нових напрямків бізнесу, щоб надати своїм клієнтам ще більш ефективні та якісні послуги.

Отже, ТОВ «Кернел Трейд» – це велика компанія із великими можливостями, яка відповідає міжнародним стандартам і прагне стати одним із найпотужніших підприємств на світовому ринку. Компанія має свій чіткий план та стратегію розвитку на майбутнє, відповідає міжнародним стандартам та правилам ведення бізнесу, має Корпоративний Кодекс, та правила внутрішньої політики компанії. Підприємство займається багатьма видами діяльності, серед них: оптова торгівля зерном, торгівля хімічними продуктами, торгівля продуктами тваринного походження, діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії та інші. Компанія стрімко розвивається та є однією з найпотужніших на ринку України. ТОВ «Кернел Трейд» має сталі принципи організації

менеджменту. На рисунку 2.3 відображені принципи управління для підприємства [21].

Рисунок 2.3 – Керівні принципи управління ТОВ «Кернал Трейд» [21]

ТОВ «Кернал Трейд» володіє великою кількістю активів на території України, що відображено на рисунку 2.4.

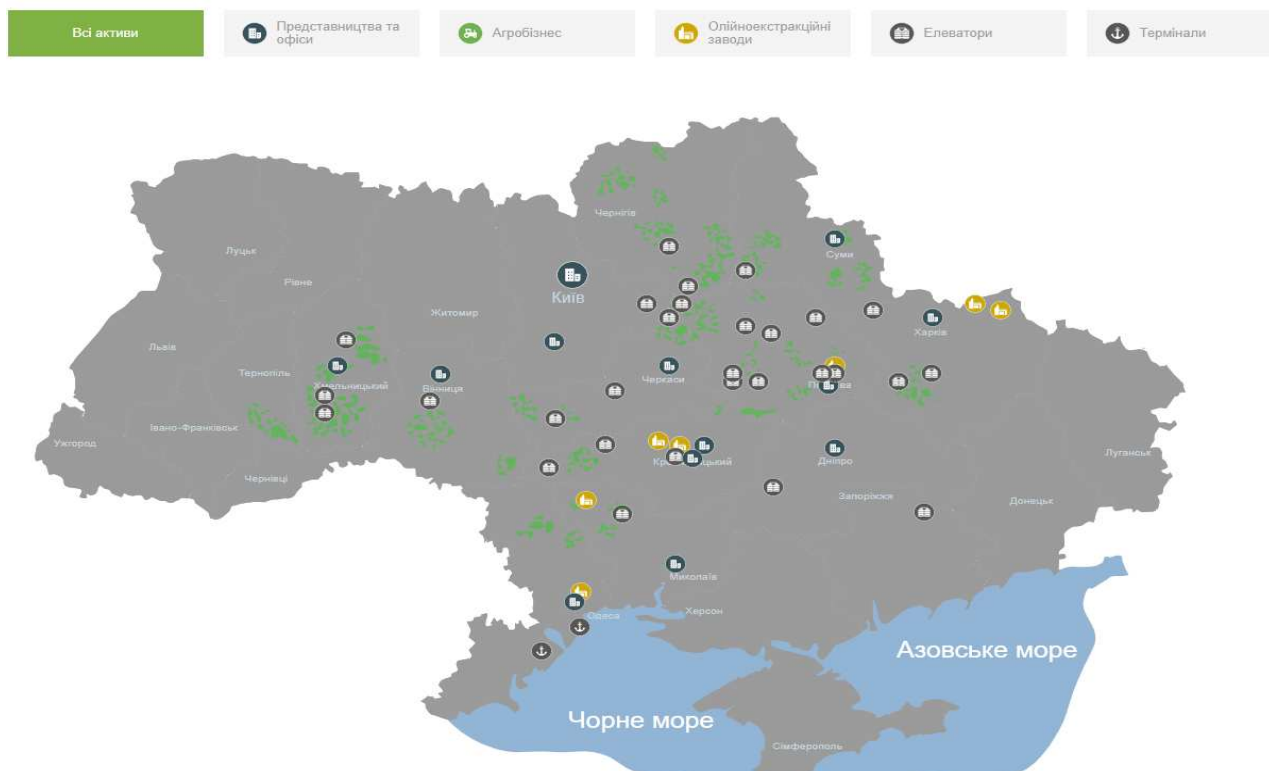

Рисунок 2.4 – Карта активів ТОВ «Кернал Трейд» на території України [21]

Як можна спостерігати із рисунка 2.4, карта активів ТОВ «Кернал Трейд» по Україні дуже різноманітна, переважно на центральній частині території України. Опис організації менеджменту ТОВ «Кернал Трейд» наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Організація менеджменту у ТОВ «Кернал Трейд»

Критерій	Опис
Назва компанії	ТОВ «Кернал Трейд»
Офіційний сайт	https://www.kernel.ua/ua/about/
Адреса	Київ, провулок Шевченка, 3
Код ЄДРПОУ	31454383
Керівник	Головін Олександр
Бачення	ТОВ «Кернал Трейд» – один із лідерів на міжнародному ринку виробництва товарів олійно-жирової промисловості
Місія	Підприємство має стати лідером на світовому ринку та на ринку України, протягом 3-х років. Компанія повинна створювати конкурентоспроможну продукцію, що відповідає всім міжнародним критеріям та стандартам норми якості виготовлення продукції, користується великим попитом серед покупців, використовує нові високотехнологічні інструменти для виробництва та збуту продукції.
Цінності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідність міжнародним стандартам, Корпоративному Кодексу, внутрішнім Політикам Кернел; 2. Інтеграція зі стратегією діяльності Компанії, підвищення ефективності і довготривалої стійкості бізнесу; 3. Інноваційний розвиток, внутрішнє підприємництво; 4. Чесність, відкритість та прозорість; 5. Стійкі бізнес – моделі; 6. Повага до всіх партнерів по бізнесу; 7. Повага до кожного працівника компанії та допомога один одному, доброзичливість, вихованість, чесність та підтримка кожного робітника; 8. Єдність всіх структур та груп всередині організації; 9. Висока увага до клієнтів, зокрема, до їх зауважень; 10. Ефективність та оперативність.
Цілі	Протягом наступних п'яти років збільшити частку ринку до 20%. Увійти в число найбільших світових лідерів галузі сільського господарства
Діяльність	<p>10.41 Виробництво олії та тваринних жирів;</p> <p>16.21 Виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону;</p> <p>20.20 Виробництво пестицидів та іншої агрохімічної продукції;</p> <p>46.23 Оптова торгівля живими тваринами;</p> <p>46.31 Оптова торгівля фруктами й овочами;</p> <p>46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;</p> <p>77.31 Надання в оренду сільськогосподарських машин та устаткування;</p> <p>78.30 Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами;</p> <p>46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами;</p>

Отже, ТОВ «Кернал Трейд» – це велика компанія із великими можливостями, яка відповідає міжнародним стандартам і прагне стати одним із найпотужніших підприємств на світовому ринку. Компанія має свій чіткий план та стратегію розвитку на майбутнє, відповідає міжнародним стандартам та правилам ведення бізнес, має Корпоративний Кодекс, та правила внутрішньої політики компанії. Підприємство займається багатьма видами діяльності, серед них: оптова торгівля зерном, торгівля хімічними продуктами, торгівля продуктами тваринного походження, діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії та інші. Компанія стрімко розвивається та є однією з найпотужніших на ринку України. ТОВ «Кернал Трейд» має сталі принципи організації менеджменту.

2.3 Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства

Здійснення аналізу економічних показників робиться для того, щоб порівняти певні роки діяльності компанії. За допомогою нього вона може дізнатися наскільки ефективно здійснює свою діяльність. Даний аналіз діяльності компанії ТОВ «Кернал-Трейд» буде проводитися на основі фінансово-економічної звітності підприємства за 2018–2020 рр. (таблиця 2.4) [21]. Оскільки підприємство є лідером у виробництві соняшникової олії не тільки в Україні але й у світі, то це очевидно, що основну частину переробки та реалізації своєї продукції є саме із соняшнику. Результатом проведення аналізу стало виявлення того, що компанія й надалі підтримує збільшення динаміки переробки та реалізації олійних культур (особливо соняшникової олії). Дана тенденція спостерігається в період 2019–2018рр. коли переробка олійних культур збільшилася на 1%, в період 2020–2019 рр. цей показник збільшився на 12%. Крім того, у період 2018–2020 рр. компанія збільшувала реалізацію соняшникової олії на 7%, але реалізація інших олійних культур мала змінну тенденцію: у 2019 р. компанія зменшила обсяги продажу даної олії, а в 2020р. збільшила її продаж на 18% у порівнянні із попереднім фінансовим роком. Щодо витрат на реалізацію, вони мали різну динаміку, оскільки важливим фактором була зміну курсу валюти. Основні показники операційної діяльності підприємства ТОВ

«Кернел Трейд» наведено нижче в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Основні показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Кернел Трейд» в сегменті переробки олійних культур у 2019–2021 рр.

№	Показник	2019	2020	2021	2020/2019рр.		2021/2020рр.	
					абс.ві дх	відн.ві дх	абс.відх	відн. відх
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Перероблені олійні культури, тис. тон	3112	3155	3540	43	1%	125	7%
2	Реалізація соняшникової олії, тис. тон	1570	1687	1812	117	7%	260	18%
3	Реалізація інших олійних культур, тис. тон	1542	1468	1728	-74	-5%	-112	-71%
4	Витрати на реалізацію соняшникової олії, тис. дол. США	210	157	45	-53	-25%	57	50%
5	Витрати на реалізацію інших олійних культур, тис. дол. США	80	113	170	33	41%	237	15%
6	Виручка від реалізації соняшникової олії, тис. дол. США	1360	1530	1767	170	13%	203	15%
7	Виручка від реалізації інших олійних культур, тис. дол. США	1462	1355	1558	-107	-7%	440	15%
8	Загалом виручка, тис. дол. США	2822	2885	3325	63	2%	436	16%
9	Витрати на податки, відсотки і амортизацію, тис. дол. США	2516	2677	3113	161	6%	125	7%

Отже, за результатами таблиці 2.5 спостерігається те, що компанія збільшила свою виручку від реалізації продукції на 2% у 2020 р. в порівнянні із 2019 р. та на 15% у 2021 р. в порівнянні із 2020 р. Іншим показником є зменшення витрат на реалізацію соняшникової олії на 25% у 2020 р. в порівнянні із 2019 р. та на 71% у 2021 р. в порівнянні з 2020 р. Зросли витрати на податки, відсотки і амортизацію у 2020 р. на 6% в порівнянні із 2019 р. та 16% у 2021 р. в порівнянні із 2020 р. Витрати на реалізацію інших олійних культур зросли на 15% у 2021р. в порівнянні із 2018р. Основні показники операційної діяльності ТОВ «Кернел Трейд» в сегменті агробізнес показані в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Основні показники операційної діяльності в сегменті агробізнес

№	Показник	2018	2019	2020	2019/2018		2020/2019	
					абс. відх	відн,відх. %	абс. відх	відн,відх.%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Дохід, млн. дол. США	390	430	587	40	10	157	37
2	Витрати на податки, відсотки і амортизацію, млн, дол. США	270	322	495	52	9	173	54
3	Дохід з гектару, дол. США/га	689	820	1215	131	9	395	48
4	Собівартість продукції з гектару дол. США/га	420	515	718	95	3	203	39
5	Зібрані площі, тис. га	564	580	515	16	3	-65	-11

Отже, за результатами підрахунків із таблиці 2.6, в якій представлені основні показники операційної діяльності ТОВ «Кернел Трейд» за 2018–2020 рр. Спостерігається постійне зростання доходу ТОВ «Кернел Трейд», із 390 млн. дол. США у 2018р. до 587 млн. дол. США у 2020р, тобто за 37% за даний період, однак також зростають інші показники операційної діяльності, такі як: витрати на податки, які зросли із 270 млн. дол. США у 2018р. до 495 млн. дол. США у 2020р, ріст із та собівартість продукції з гектару із 420 дол. США/га у 2018р. до 718 дол. США/га у 2020р, тобто на ріст склав 54%. Дохід із гектару також виріс із 689 дол. США у 2018р. до 1215 дол. США у 2020р, тобто на 48%. Зібрані площі тис, га навпаки за період із 2018 – 2020 рр. скоротились із 564 га у 2018р. до 515 га. У відносному вираженні зміна становить -11%, тобто загальні зібрані площі зменшилися за даний період. Щоб краще зрозуміти вплив та динаміку приросту доходу з гектару та собівартості продукції буде наведено рисунок 2.5.

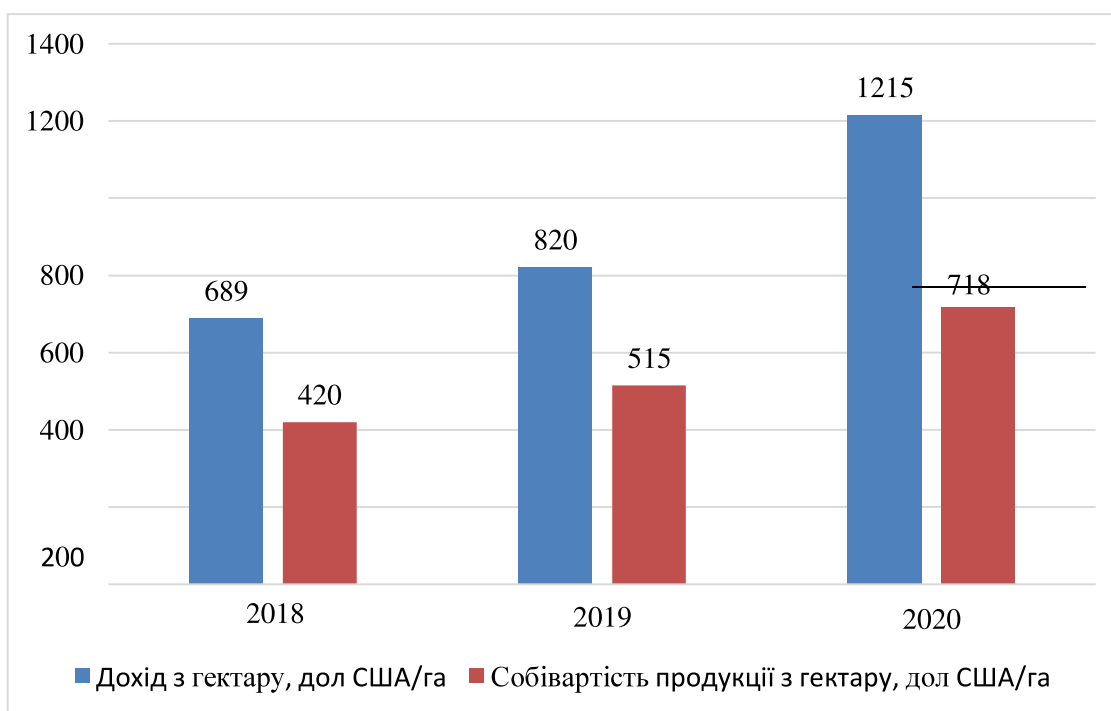

Рисунок 2.5 – Показники доходу та собівартості із гектару продукції [22]

Як ми бачимо із рисунку 2.5, що показник доходу із гектару має позитивну динаміку, дохід з гектару збільшується швидше, ніж собівартість, що свідчить про постійний приріст чистого доходу. Показник доходу з гектара демонструє тенденцію до зростання із 689 дол. США/га у 2018 р. до 820 дол. США/га у 2019р., що на 19% більше, ніж у попередньому році. Дохід з гектару у 2020р. зріс у порівнянні із 2019р. на 48% із 820 дол. США/га у 2019р. до 1215 дол. США/га у 2020р. Що стосовно собівартості, то собівартість продукції з гектару, дол. США у 2018 р. становила 420 дол. США/га та зросла на 22% до 515 дол. США/га у 2020р. Таким чином, у 2020 р. собівартість продукції з гектару зросла із 515 дол. США/га до 718 дол. США/га у 2020р, приріст становить 39%. Якщо порівнювати приріст доходу з гектару між 2018 та 2020 рр., то приріст доходу з гектару становить із 689 дол. США/га до 1215 дол. США/га у 2020р., що становить 76% за даний період. Стосовно собівартості продукції з гектару, то приріст склав 70% із 2018 по 2020рр. із 420 дол. США/га у 2018р. до 718 дол. США/га у 2020р. Дані свідчать про те, що дохід із гектару росте швидше, ніж собівартість продукції.

Важливим етапом є аналіз основних показників операційної діяльності підприємства, в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Основні показники операційної діяльності

№	Показник	2019	2020	2021	2019/2020		2020/2021	
					абс. відх	відн.відх	абс.відх	відн.відх
1	Обсяги експорту зерна, млн	4678	5755	6730	1077	23%	975	17%
2	Кількість експортних терміналів	45	51	54	6	13%	3	5%
3	Пропускна спроможність експортних терміналів, млн тонн	3956	4205	5325	249	6%	1120	27%
4	Кількість елеваторів	64	68	69	1	6%	1	1%
5	Обсяги приймання зерна та олійних культур на елеваторах	3675	3976	3845	301	8%	-131	-3%
6	Виручка	2650	2750	2980	100	4%	230	8%
7	Витрати на податки, відсотки і амортизацію, тис дол США	2506	2605	2830	99	4%	225	9%
8	ЕВІТДА, млрд дол США	144	145	150	1	1%	5	3%
9	ЕВІТДА margin, %	18,4	18,97	19,87	1	3%	0,9	5%

ЕВІТДА є мірою загального грошового потоку, який компанія генерує протягом певного періоду, і вказує на доступність готівки для покриття витрат. Вище значення ЕВІТДА свідчить про більш сприятливий фінансовий стан компанії, оскільки компанія має більше грошових ресурсів для вирішення своїх зобов'язань. За даними із таблиці 2.7 відображається те, що експорт зерна постійно зростає протягом 2019–2021 рр. з 4678 млн. т. у 2019р. до 6730 т. у 2021 р, приріст за ці роки становить 43,9%. Також збільшилась кількість експортних терміналів та елеваторів у підприємства разом із ростом пропускної спроможності, це позитивно відображається на рості виручки та обсягах приймання та обробки зернових культур. За даний період кількість терміналів зросла із 64 до 69, а кількість експортних терміналів зросла із 45 до 54. Показники ЕВІТДА зросли в період 2019–2021 рр. із 144 млн дол. США у

2019р. до 150 млн дол. США у 2021р.

Наступними показниками в таблиці 2.8 проаналізовано показники рентабельності ТОВ «Кернел Трейд».

Таблиця 2.8 – Аналіз показників рентабельності ТОВ «Кернел Трейд» за 2020–2021 рр.

№	Показник	2020 р. тис. грн	2021 р. тис. грн	Абсолютне відхилення %
1	Рентабельність продукції	$(9281274/5114495) * 100 = 15,9$	$(3822461/81969080) * 100 = 4,6$	-11,3
2	Рентабельність операційної діяльності	$5602200/(58114495 + 931906 + 3834778 + 578396) * 100 = 9,4$	$-1180113/(81969080+1515993 +3094727+1083595) * 100 = -8,0$	-17,4
3	Рентабельність звичайної діяльності	$-2107593/(58114495 + 931906 + 3834778 + 578396 + 1627252+6153160) * 100 = -3,3$	$2022738/(81969080+1515993 +3094727+1083595 +1315770 +5406683) * 100 = 2,3$	5,6
4	Рентабельність активів	$(1648945/39355262) * 100 = 4,2$	$(-1719296/42791748) * 100 = -4,00$	-8,2
5	Рентабельність власного капіталу	$(-2107593/10314351) * 100 = -20,4$	$(2022738/12039047) * 100 = 16,8$	37,2
6	Рентабельність залученого капіталу	$(-2107593/2814 +32474583) * 100 = -6,5$	$2022738/847596+26468619) * 100 = 7,4$	13,9
7	Рентабельність необоротних активів	$-2107593/5280273 * 100 = -39,9$	$2022738/3705854 * 100 = 54,6$	94,5
8	Рентабельність оборотних активів	$-2107593/37511475 * 100 = -5,6$	$2022738/35649408 * 100 = 5,7$	11,3
9	Валова рентабельність продажу	$9281274/67395769 * 100 = 13,8$	$3822461/85791541 * 100 = 4,5$	-9,3
10	Чиста рентабельність продажу	$1648945/67395769 * 100 = 2,5$	$1719296/85791541 * 100 = 2 \%$	-0,5
11	Рентабельність доходу від операційної діяльності	$5602200/(67395769+1666006) * 100 = 8,1$	$1180113/(85791541+691741) * 100 = -1,4\%$	-9,5

За результатами підрахунків із таблиці 2.8, можна зробити висновок, що

показник рентабельність продукції зменшився на 11,3% у 2021 р. в порівнянні із 2020 р. Найбільший приріст за 2021р. відбувся в показниках рентабельності необоротних активів, який склав 94,5% в порівнянні із 2020 р. Також підвищилась рентабельність власного капіталу на 37,2%, рентабельність оборотних активів зросла на 11,3 % та рентабельність залученого капіталу зросла на 13,9% у 2021 р. в порівнянні із 2020 р. Зменшилась рентабельність від операційної діяльності на 17,4%, валова рентабельність продажу зменшилась на 9,3%, а також чиста рентабельність продажу зменшила на 0,5% за 2021 р. в порівнянні із 2020 р.

Таблиця 2.9 – Аналіз фінансової стійкості підприємства

Показник	Індекс	Розрахунок	Значення на кінець періоду		Абсолютне відхилення
			2020 тис. грн	2021 тис. грн	
Коефіцієнт фінансової незалежності	Kf	Власний капітал/ Валюта балансу	10314351/ 39355262 = 0,26	12039047/ 42791748 = 0,28	0,02
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	X1	Власний оборотний капітал/Валюта балансу	(10314351+16361- 26468619 -5280273)/ 42791748 = - 0,5	(12039047+0+2814-32474583 - 3705854)/ 39355262 = -0,61	-0,11
Коефіцієнт забезпеченості запасів власним капіталом	Kv	Запаси/власний капітал	(8973380+2972 546+2817895)/ 12039047 = 7,7	(8116688+5702421+8454260)/ 10314351 = 2, 1	-5,6

За результатами підрахунків з таблиці 2.9, можна зробити висновок, що ТОВ «Кернел Трейд» покращив коефіцієнт фінансової незалежності із 0,26 од. у 2020р. до 0,28 од. у 2021 р. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами зменшився із -0,5 од. у 2020 до -0,61 од. у 2021 р. Коефіцієнт забезпеченості запасів власним капіталом зменшився із 7,7 од. у 2020 р. до 2,1 од у 2021р, що становить на 5,6 од. менше, ніж у попередньому році.

Отже, підприємство ТОВ «Кернел Трейд» демонструє свою фінансову

стійкість. Підприємство з кожним роком збільшує свою прибутковість по основним показникам виробництва продукції. Компанія ефективно виконує свою основну діяльність, яка приносить компанії значний дохід, що дає можливість інвестувати в інфраструктуру, обладнання та нові засоби виробництва, що зможуть в майбутньому принести нові прибутки.

2.4 Аналіз конкурентоспроможності підприємства

На сьогоднішній день є багато зовнішніх та внутрішніх проблем, що створює бар'єри та складнощі для ведення бізнесу, основні проблеми стосуються політичних аспектів: нестабільна політична ситуація на території України, яка пов'язана із військовими діями на території держави що негативно впливає на весь виробничий процес компанії, можливі повні втрати активів підприємства таких як, адміністративні будівлі, виробнича техніка, частка земельних активів по всій території України. Іншою проблемою є те, що в світі не стабільна економічна ситуація: зменшується купівельна спроможність населення у всьому світі, швидкий розвиток інфляції, падіння доходів, збільшення ціни на енергоресурси, і як наслідок – збільшення ціни на всі товари. Ціни на товари ростуть, а населення більше доходів не отримує, і зменшує свої витрати на покупки, тому бізнес втрачає прибуток. Для більш детально проведення аналізу діяльності та впливу зовнішніх факторів на ТОВ «Кернал Трейд» буде використовуватись один із найпопулярніших методів оцінки – проведення SWOT-аналізу.

SWOT-аналіз проводиться на стадії прийняття управлінського рішення і дає змогу виявити і структурувати сильні і слабкі сторони фірми, потенційні можливості та загрози для неї. На відміну від методів оцінювання фінансового стану підприємства, де результати аналізу носять об'єктивний, достатньо точний характер, SWOT-аналіз не претендує на високу достовірність, однак, оскільки інформація про фінансовий стан відображає в цілому тільки одну сторону діяльності підприємства, він дозволяє більш комплексно відобразити

позицію підприємства; в рамках впровадження проєкту допомагає зрозуміти, наскільки він ефективний [23]. Традиційний метод SWOT-аналізу дозволяє провести детальне вивчення зовнішнього й внутрішнього середовища. Результатом раціонального SWOT-аналізу, спрямованого на формування узагальненого інформаційного потенціалу, повинні з'явитися ефективні рішення, що стосуються відповідної реакції (впливу) суб'єкта (слабкої, середньої й сильної) відповідно до сигналу (слабкого, середнього або сильного) зовнішнього середовища. Сильні сторони підприємства покликані забезпечити його прискорене просування до досягнення стратегічних цілей, у той час як його «слабкості» викликають гальмування. Тут також природно враховувати можливості й погрози зовнішнього середовища, без яких неможливо вірно визначити сценарії розвитку організації. Слабкість – негативна властивість організації, що визначає її гальмування в процесі руху до досягнення стратегічних цілей [24]. Можливості – це тенденції або події в зовнішньому середовищі, при правильній відповідній реакції на які організація домагається істотного просування до поставлених стратегічних цілей [24]. Загрози – це тенденції або події в зовнішньому середовищі, які під час відсутності відповідної реакції організації спричиняють значне погіршення стану організації на шляху до виконання своїх планів [24]. Важливо буде оцінити всі фактори, що так чи інакше впливають, чи можуть впливати на діяльність підприємства. Тому, нижче наведено таблицю 2.10, де вказані різні фактори, які впливають на діяльність підприємства ТОВ «Кернел Трейд»

Таблиця 2.10 – SWOT - аналіз факторів впливу на діяльність підприємства ТОВ «Кернел Трейд»

Потенційні внутрішні сильні сторони (S – Strengths)		Потенційні внутрішні слабкості (W – Weaknesses)	
1		2	
Висока компетентність та технічні можливості компанії	4	Скрутна політична ситуація в країні, велика невизначеність в майбутньому	5
Потужні фінансові можливості		Високий рівень інфляції.	

Кінець таблиці 2.10

1		2	
Потужні фінансові можливості	5	Складна ситуація із висококваліфікованими працівниками, які можуть покинути країну під час військових дій	4
Високе мистецтво конкурентної боротьби	4	Загроза знищення активів (поля, будівлі, заводи, елеватори) в процесі військових дій під час воєнного вторгнення РФ на територію України	4
Добре розуміння потреби споживачів	4	Відсутність аналізу інформації про споживачів	2
Лідерські позиції на ринку	5	Висока вартість продукції, падаюча купівельна спроможність покупців	4
Чітко сформульована довгострокова стратегія	5		3
Економія на масштабах виробництва, цінова перевага	5	Проблеми із логістикою, які виникли в процесі введення карантину на території України задля боротьби із COVID-19 та військовими діями на території України	3
Власна унікальна технологія, найкращі виробничі потужності	5	Нестабільність посівного та збирального календаря	2
Надійна мережа розподілу продукції	5	Не можливість чітко продумати стратегію на декілька років вперед через окупацію частини території України	2
Висококваліфіковані кадри	4		
Міжнародний холдинг, і можливості використовувати закордонні технології, можливості, великий досвід	5		
Потенційні зовнішні сприятливі спможливості (O – Opportunities)		Потенційні зовнішні погрози (T – Threats)	
Можливість обслуговувати додаткових груп покупців	4	Значне послаблення ринку, несприятливі демографічні зміни	3
Розширення діапазону можливих товарів	4	Зменшення доходу покупців, що відбивається на купівельній спроможності	3
Розробка нових економічно вигідних технологій	5	Загострення конкуренції	2
Зниження торговельних бар'єрів при просуванні на зовнішні ринки	5	Загроза знищення активів підприємства в ході військових дій на території України	5
Послаблення обмежуючого законодавства при сприятливих умовах	4	Несприятливе коливання курсу валют, високий рівень нестабільності	5
Можливість захопити більшу частину ринку, поки конкуренти покидають ринок	4	Посилення вимог постачальників	4
Можливість придбати більше земельних активів по меншій ціні	4	Законодавче регулювання ціни	4

Отже, в таблиці 2.10, був проведений SWOT-аналіз факторів впливу на діяльність підприємства можна зробити наступні висновки.

За результатами SWOT-аналізу факторів вплив на діяльність ТОВ «Кернал Трейд» можемо спостерігати, що на сьогоднішній день ризиків та загроз для ведення бізнесу значно більше, ніж будь - коли раніше серед них: військові дії на території України, пов'язані із повномасштабним вторгненням країни-терориста РФ на землі нашої держави, велика загроза знищення активів підприємства через бойові дії на території тимчасово окупованих території, не стабільна політична ситуація в країні, яка напряду впливає на процеси ведення бізнесу, висока ймовірність втрати частини своїх активів, і як результат зменшення прибутку підприємства. Висока ймовірність втрати активів (заводів, елеваторів, полів, тощо) під час військових дій на території України. Іншим важливим фактором є те, що поступово купівельна спроможність населення значно зменшується, що зменшує попит на продукцію. Можливі проблеми із логістикою, складнощі із довгостроковим плануванням. Однак, доволі не стабільна політична ситуація навколо України також може бути використана підприємством. Наприклад, за дешевшу ціну викупити ризиковий актив, поле, земельну ділянку та згодом інвестувати в неї, в результаті стабілізації політичної ситуації довкола України. Також є можливість виготовлену продукцію на території України перепродавати за кордоном, де більша купівельна спроможність населення, ніж на території нашої держави. Нестабільна динаміка курсу валют, яка може впливати на виручку підприємства, при умові зростання курсу долара, підприємство буде отримувати менше доларової виручки, одна буде більше отримувати виручки в національній валюті, яку потім зможе використовувати на внутрішньому ринку України, буде купувати нові активи.

Нижче в таблиці 2.11. наведено зведена матриця впливу факторів на діяльність підприємства ТОВ «Кернал Трейд» .

Таблиця 2.11 – SWOT-матриця підприємства ТОВ «Кернел Трейд»

	<p>Можливості: Збереження та збільшення позицій на ринку; Освоєння нових ринків збуту; Розробка нових економічно вигідних технологій; Можливість залучення потужних інвестицій</p>	<p>Загрози: Залежність від врожайності та природно-кліматичних умов; Можливість руйнування земельних ділянок (поля, заводи, будівлі) під час бойових дій пов'язаних із військовою агресією рф; Можливе знищення частини інфраструктури</p>
<p>Сильні сторони: Потужні фінансові можливості; Висока компетенція та технічний розвиток компанії; Добре розуміння потреб споживачів; Здатність конкурувати на світовому ринку; Високорозвинена логістика та інфраструктура</p>	<p>Поле СіМ Створення нових холдингів, що підвищить конкурентоспроможність та дасть змогу захопити ще більшу частку ринку; Забезпечити виробництво власною сировиною, стати лідером ринку та диктувати свої умови на ринку</p>	<p>Поле СіЗ Просування продукції на нові міжнародні ринки; Розвиток інтеграції та залучення підтримки із сторони закордонних партнерів</p>
<p>Слабкі сторони: Чутливість та вразливість до політичної ситуації в країні; Неможливість робити коректні та чіткі плани на довготерміновий період; Можливість повного знищення частки виробничих фондів та інфраструктурних проектів; Нестабільна геополітична ситуація в світі</p>	<p>Поле СлМ Складність в прогнозуванні витрат та прибутків; Пошук інвестицій на переобладнання та оснащення новими фондами</p>	<p>Поле СлЗ Патентний пошук та отримання ліцензій; Створення екологічно чистих продуктів; Відповідність міжнародним стандартам; Фінансування науково-технічних розробок</p>

В загальному, ситуація доволі складна так, як існує велика невизначеність із майбутнім, станом на сьогодні неможливо дати точні прогнози на декілька років вперед, тому що політичні та економічні події в світі розвиваються дуже швидко і можуть змінюватись за короткий проміжок часу в різні сторони, тому прогнозування майбутніх періодів доволі складний процес. На сьогоднішній день потрібно бути більш гнучкішим, кмітливішим

та розумнішим ніж інші підприємства, потрібно бути більш автономним та менш залежним від інших підприємств, банків, держав, щоб зменшити свої ризики потрапляння в неприємну ситуацію через інших суб'єктів торгівельно-економічних відносин. Важливо також вдосконалювати систему управління та аналітики, щоб оперативно реагувати на зміни, виявляти нові можливості ефективно використовувати наявні ресурси. Це може включати впровадження передових технологій, вдосконалення систем прогнозування та аналізу даних, а також підвищення кваліфікації персоналу.

В сучасних умовах підприємства використовують методи стратегічного аналізу, які дають змогу суб'єктам удосконалювати власні стратегії розвитку в напрямі зростання конкурентоспроможності. При цьому один із найбільш популярних методів аналізу зовнішнього середовища підприємства є PEST-аналіз. PEST - аналіз являє собою стратегічний аналіз політичних (P – political), економічних (E – economic), соціальних (S – social), та технологічних (T – technological) факторів зовнішнього середовища підприємства. Результати PEST-аналізу дають змогу оцінити зовнішню політичну, економічну, соціальну та технологічну ситуацію, яка склалась, та спрогнозувати її вплив на виробничу та комерційну діяльність підприємства. Першим етапом проведення PEST-аналізу є визначення факторів впливу, другим – надання оцінки, де 3+ найбільш позитивний вплив, -3 – найбільший негативний.

Результати PEST-аналізу впливу зовнішніх факторів на діяльність підприємства ТОВ «Кернал Трейд» наведено у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 – оцінка с Pest-аналізу факторів зовнішнього впливу на ТОВ «Кернал Трейд»

Фактор	Ваговий коефіцієнт	Напрямок впливу	Експерти (ступінь впливу)				Середня оцінка	Середнє зважене
			Е1	Е2	Е3	Е4		
Політичні								
Війна із рф	0,11	-	-3	-4	-3	-3	-3,25	-0,3575
Зміна податкового законодавства	0,10	-	-1	-2	-2	-1	-1,5	-0,15

Кінець таблиці 2.12

Державне регулювання	0,08	+	2	1	1	1	1,25	0,10
Світові тенденції в аграрній сфері	0,011	+	3	3	4	3	3,25	0,035
Економічні								
Економічний стан в країні	0,12	-	-3	-3	-2	-2	-2,5	-0,3
Динаміка курсу валют	0,085	-	-2	-2	-2	-2	-2	-0,17
Зміна купівельної спроможності населення	0,09	-	-3	-3	-3	-3	-3	-0,168
Світові тенденції в аграрній сфері	0,011	+	3	3	4	3	3,25	0,035
Збільшення витрат підприємства	0,09	-	-3	-2	-2	-2	-2,25	-0,2025
Соціальні								
Рівень освіти	0,022	+	2	3	3	3	2,75	0,0605
Демографічна ситуація	0,023	-	-3	-3	-3	-3	-3	-0,069
Культурний рівень населення	0,035	+	3	2	3	2	2,5	0,0875
Технологічні								
Прискорення технологічного та інформаційного процесу	0,055	+	2	2	2	2	2	
Рівень інновацій та технологічного розвитку галузі	0,065	+	2	1	2	3	2	
Витрати на дослідження	0,035	+	3	3	3	2	2,75	0,096
Оцінка змін та впровадження нових технологій	0,047	+	2	2	1	2	1,75	0,08
Всього	1							

Отже, дані із таблиці 2.12 свідчать про те, що найбільш впливовими факторами макросередовища є: державне регулювання. Держава буде допомагати великим компаніям в Україні задля підтримки їх функціональності, це може надати змогу підприємству отримати конкурентні переваги на ринку, завоювати нові ніші, розширення діяльності та сфер впливу компанії; економічна нестабільність в країні, яка пов'язана із війною Російської Федерації проти України, становить дуже велику загрозу для ведення бізнесу компанії та грозить тяжкими економічними наслідками, можливим знищенням активів підприємства ТОВ «Кернел Трейд» такими як: поля, будівлі, споруди, заводи, елеватори та інші активи підприємства. Це все може призвести до великих економічних втрат підприємства.

Графічно оцінка Pest-аналізу впливу зовнішніх факторів на діяльність

підприємства ТОВ «Кернал Трейд» відображена на рисунку 2.6.

Рисунок 2.6 – Оцінка Pest-аналізу впливу зовнішніх факторів на діяльність ТОВ «Кернал Трейд»

Далі проаналізуємо ТОВ «Кернал Трейд» із двома його найближчими конкурентами, а саме: ТОВ «Нібулон» та ТОВ «Каргілл». Ці три компанії разом займають трішки більше 30% частки ринку експорту сільськогосподарської продукції в Україні. Порівняння буде здійснюватися за декількома параметрами, серед яких елеваторні потужності, земельні активи, обсяг експорту зерна, інвестиційна діяльність підприємств, кількість філій, внутрішньоекономічна та зовнішньоекономічна діяльність підприємств, уміння керувати людськими ресурсами та управління логістичними процесами. Даний набір показників дуже важливий для загального порівняння конкурентоспроможності. В таблиці 2.13 наведено порівняння підприємств за методом визначення абсолютної конкурентної переваги, тобто компанії будуть порівнюватися із показниками максимальної ефективності. Ефективність визначається в шкалі балів від мінімальної кількості балів, що

складає 0 балів до максимальної кількості балів, яка складає 5.

Таблиця 2.13 – Порівняння конкурентних переваг ТОВ «Кернел Трейд» із його основними конкурентами

Критерії	Оцінка (0 – 5 балів)		
	ТОВ «Кернел Трейд»	ТОВ «Нібулон»	ТОВ «Каргілл»
Елеваторні потужності	0,60	0,52	0,47
Земельні активи	0,32	0,23	0,16
Територіальна розповсюдженість	0,43	0,29	0,21
Кількість філій	0,38	0,25	0,15
Обсяг експорту зерна	0,49	0,45	0,39
Технологічна оснащеність	0,20	0,22	0,17
Інвестиційна діяльність	0,34	0,36	0,25
Внутрішньоекономічна діяльність	0,73	0,34	0,43
Зовнішньоекономічна діяльність	0,55	0,77	0,48
Керування людськими ресурсами	0,23	0,29	0,25
Управління логістичними процесами	0,36	0,70	0,30
Сума	4,63	4,42	3,17

Отже, за результатами підрахунків найбільшу кількість балів набрало ТОВ «Кернел Трейд» із сумарним показником в 4,63 од., що є близьким значенням до ідеалу, тобто до 5 од. Сумарна оцінка ТОВ «Нібулон» за даними показниками становить 4,42 од., що також свідчить про високу плану та близькість до ідеальних показників. Різниця між ТОВ «Кернел Трейд» та ТОВ «Нібулон становить 0,21 од., що є не значним відривом. Найгіршим в сумарних показниках конкурентоспроможності стало ТОВ «Каргілл» із результатом в 3,17 од, що значно гірше, ніж в інших підприємств, які порівнювались між собою. Тобто, найбільш конкурентоспроможним підприємство є ТОВ «Кернел Трейд», а найменш конкурентоспроможним є підприємство ТОВ «Каргілл». Рисунок 2.7 модель п'яти конкурентних сил Портера для ТОВ «Кернел Трейд»

Рисунок 2.7 – Модель п'яти конкурентних сил Портера для ТОВ «Кернал Трейд»

Проведемо оцінку конкурентоспроможності трьох основних конкурентів підприємства ТОВ «Кернал Трейд», а саме: ТОВ «Нібулон» та АТ «Каргілл» Дані оцінки конкурентоспроможності наведено в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14 – Оцінка конкурентоспроможності трьох основних підприємств галузі експертним методом

Вирішальні фактори успіху	Вага	Оцінка конкурентоспроможності					
		ТОВ « Кернал Трейд»		ТОВ« Нібулон»		ТОВ « Каргілл»	
		Абсолютна	Зведена	Абсолютна	Зведена	Абсолютна	Зведена
Імідж бренду	0,18	1	0,18	2	0,36	3	0,54
Частка ринку	0,22	1	0,22	3	0,66	2	0,44
Кваліфікація працівників	0,09	2	0,18	1	0,09	3	0,27
Рекламні стратегії	0,06	2	0,12	3	0,18	1	0,06
Маркетингові дослідження	0,13	1	0,13	3	0,39	2	0,26
Цінова політика	0,09	2	0,18	3	0,27	1	0,09
Технологічне оснащення підприємства	0,14	1	0,14	2	0,28	3	0,42
Презентабельність продукції	0,09	3	0,27	1	0,09	2	0,18
Всього	1	1,42		2,32		2,26	

Отже, із таблиці 2.14 можна зробити висновок, що серед трьох найсерйозніших конкурентів в галузі, можна стверджувати, що найвищу експертну зведену оцінку має ТОВ «Кернал Трейд» (1.42). Дане підприємство посіло перше місце в таких компонентах: частка ринку, імідж бренду, маркетингові дослідження, технологічне оснащення. Друге місце посіло підприємство ТОВ «Каргілл», найменшу кількість балів підприємство ТОВ «Нібулон» . Далі буде розглянуто економічні показники ТОВ «Кернал Трейд» в таблиці 2.15.

Таблиця 2.15 – Економічні показники ТОВ «Кернел Трейд»

Критерії та показники	Формула розрахунку	Формула за звітністю за 2020р.	Формула за звітністю за 2021 р.	Бал
$KCO = 0,15*EO + 0,29* \Phi O + 0,23*E3 + 0,33*KCP$		12,5		
1. Ефективність виробничої діяльності організації (EO) $EO = 0,31*В + 0,19*\Phi + 0,4*РП + 0,1*ПП$		12,1		
1.1. Витрати на одиницю продукції (В)	$B = \frac{\text{Собівартість реалізованої продукції}}{\text{Виручка від реалізації}}$	0,95	0,86	15
1.2. Фондовіддача (Φ)	$\Phi = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Середньорічна вартість основних засобів}}$	41,3	33,6	5
1.3. Рентабельність продукції (РП)	$РП = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}}$	0,05	0,16	15
1.4. Продуктивність праці (ПП)	$ПП = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Середньооблікова чисельність (q)}}$	23998	18852	5
2. Фінансове положення організації (ΦO) $\Phi O = 0,29*KA + 0,2*KП + 0,36*KЛ + 0,15*KO$		8,6		
2.1. Коефіцієнт автономії (KA)	$KA = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Підсумок балансу}}$	0,30	0,24	5
2.2. Коефіцієнт платоспроможності (КП)	$KП = \frac{\text{Власний капітал та забезпечення витрат}}{\text{Загальна сума зобов'язань}}$	0,45	0,32	5
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (КЛ)	$KЛ = \frac{\text{Грошові кошти, еквіваленти, фінансові}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	0,03	0,07	15
2.4. Коефіцієнт оборотності обігових коштів (KO)	$KO = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Середня сума оборотних активів}}$	2,4	1,8	5
3. Ефективність збуту та просування продукції (E3) $E3 = 0,37*РПР + 0,29* K3 + 0,21*3П + 0,13*КР$		14,3		
3.1. Рентабельність продаж, збуту (РПР)	$РПР = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Виручка від реалізації}}$	0,013	0,08	15
3.2. Коефіцієнт затовареності готовою продукцією (K3)	$K3 = \frac{\text{Залишки готової продукції і товарів}}{\text{Виручка від реалізації}}$	0,07	0,21	15
3.3. Коефіцієнт завантаження виробничих потужностей (3П)	$3П = \frac{\text{Фактичний обсяг продукції}}{\text{Обсяг максимально можливого}} < 1$	0,7	0,73	15
3.4. Ефективність реклами та стимулювання збуту (КР)	$KР = \frac{\text{Витрати маркетингу та збуту}}{\text{Виручка від реалізації}}$	0,04	0,06	10
4. Конкурентоспроможність продукції (КСП)		-		
Конкурентоспроможність продукції	Експертна оцінка	15		

Отже, за результатами підрахунків в таблиці 2.15, можна зробити висновок, що фінансово-економічні показники підприємства ТОВ «Кернал Трейд» знаходять переважно в хорошому стані та мають високу експерту оцінку. Так, КСО становить 12,5 із 15 можливих, що є дуже високим показником. Ефективність виробничої діяльності організації становить 12,1 із 15 можливих балів, це свідчить про те, що у 2021р. в деяких показниках ефективності виробничої діяльності результат кращий ніж, у попередньому році, при цьому внесок цих показників у загальний результат більший, ніж показників, які погіршились за 2021р. Стійке фінансове положення компанії, яке оцінюється в 8,6 балів із 15 можливих. Висока конкурентоспроможність підприємства, яка оцінюється в 15 балів із 15 можливих та хороша ефективність збуту, яка оцінюється в 14,3 бали із 15 можливих, дає змогу зробити висновок, що менеджмент компанії, всі її структури працюють потужно, і підприємство ТОВ «Кернал Трейд» є один із найсильніших на ринку України, має дуже високу конкурентоспроможність та чудово веде свій бізнес.

Підбиваючи підсумки другого розділу кваліфікаційної роботи слід зазначити, що в даному розділу було проаналізовано діяльність ТОВ «Кернел Трейд» на ринку сільськогосподарської продукції України. ТОВ «Кернел Трейд» найбільший виробник та експортер соняшникової олії в Україні, а також один з провідних постачальників агропромислової продукції на міжнародному ринку. На частку компанії припадає близько 15% світового експорту соняшникової олії і 18% експорту зернових. ТОВ «Кернел Трейд» постачає продукцію у понад 80 країн світу.

Аналіз фінансових ресурсів є важливим елементом системи управління економічним розвитком підприємства. Він має на меті забезпечити конкурентоспроможність підприємства шляхом накопичення, обробки, перетворення та використання інформації. Класифікація фондів за різними ознаками є важливим етапом аналізу. Щоб досягти ефективності, необхідно

виконувати процедури, які дозволяють повноцінно оцінити якість та ефективність процесів створення, використання та розміщення фінансових ресурсів. Аналіз показників показав те, що ТОВ «Кернел Трейд» є фінансово незалежним та стійким підприємством, коефіцієнт фінансової незалежності підприємства зріс у 2021 р. в порівнянні із 2020р. із 0.26 од. до 0.28 од. у 2021р. в порівнянні із 2020р. Підвищилась рентабельність власного капіталу на 37,2%, рентабельність оборотних активів зросла на 11,3 % та рентабельність залученого капіталу зросла на 13,9% у 2021 р. в порівнянні із 2020 р. ТОВ «Кернел Трейд» покращив коефіцієнт фінансової незалежності із 0,26 од. у 2020р. до 0,28 од. у 2021 р. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами зменшився із -0,5 од. у 2020 до -0,61 од. у 2021 р. Коефіцієнт забезпеченості запасів власним капіталом зменшився із 7,7 од. у 2020 р. до 2,1 од у 2021р, що становить на 5,6 од. менше, ніж у попередньому році. Підприємство здатне самостійно працювати у тяжкі періоди на ринку. Підприємство ефективно веде свою фінансово-господарську діяльність також було встановлено, що ТОВ «Кернел Трейд» є фінансово стійким підприємством, якому не загрожує банкрутство. ТОВ «Кернел Трейд» покращив коефіцієнт фінансової незалежності із 0,26 од. у 2020р. до 0,28 од. у 2021 р. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами зменшився із -0,5 од. у 2020 до -0,61 од. у 2021 р. Коефіцієнт забезпеченості запасів власним капіталом зменшився із 7,7 од. у 2020 р. до 2,1 од у 2021р, що становить на 5,6 од. менше, ніж у попередньому році. Експорт зерна постійно зростав протягом 2019–2021рр. з 4678 млн. т. у 2019р. до 6730 т. у 2021 р, приріст за ці роки становить 43,9%. Також збільшилась кількість експортних терміналів та елеваторів у підприємства разом із ростом пропускної спроможності, це позитивно відображається на рості виручки та обсягах приймання та обробки зернових культур. За аналізований період кількість терміналів зросла із 64 до 69, а кількість експортних терміналів зросла із 45 до 54. Проаналізовано конкурентоспроможність ТОВ «Кернел Трейд» із його основними конкурентами, а саме: ТОВ «Нубілон» та ТОВ «Каргілл».

Результат аналізу продемонстрував, що ТОВ «Кернел Трейд» є найбільш конкурентоспроможним підприємством серед наведених в даному порівнянні та виграє у його конкурентів в більшості показників серед них: внутрішньоекономічна діяльність підприємства, територіальна розповсюдженість, більша диверсифікація виробництва, та сильніші елеваторні потужності. Іншим елементом аналізу, який було продемонстровано в даному розділі є матриці Swot-аналіз та pest-аналіз факторів впливу на діяльність підприємства. Було встановлено, що основними загрозами для ведення бізнесу ТОВ «Кернел Трейд» є військові дії на території України, які можуть призвести до повної втрати активів підприємства, вони можуть бути повністю знищені або захоплені та відібрані ворогом, тому підприємство несе великий ризик утримуючи ці активи. Також військові дії заважають сезонам посіву та збору зернових культур з полів, що в результаті зменшує кількість виготовленої та реалізованої продукції в майбутньому. Також через військові дії складна ситуація на ринку валют, є загроза сильних коливань курсу національної валюти та невизначеності на фінансових ринках. Фактори, як позитивно відображаються на діяльності ТОВ «Кернел Трейд» є те, що у підприємства є потужні технології виробництва продукції, фінансова стійкість та підтримка держави. Через невизначеність та складність у веденні бізнесу під час військових дій у підприємства з'являються можливості придбати якісь нові активи за значно меншою ціною, ніж до повномасштабних військових дій та раціонально інвестувати кошти в нові активи.

Отже, ТОВ «Кернел Трейд» наразі є потужним підприємством, яке демонструє свою фінансову стійкість та міцність, компанія є конкурентоспроможною не тільки на ринку України а й на міжнародному ринку сільськогосподарської продукції. Компанія володіє великою кількістю активів та ресурсів, що робить її однією із сильніших на міжнародному ринку.

3 ФОРМУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «КЕРНЕЛ ТРЕЙД»

3.1 Обґрунтування доцільності впровадження інвестиційного проєкту з реконструкції елеватора ТОВ «Кернел Трейд»

Розвиток інвестиційної діяльності підприємства призводить до збільшення його потенціалу. Можливості розвитку підприємства означають підвищення ефективності господарської діяльності. Інвестиційна стратегія – це метод управління засобами підприємства. Формування стратегії здійснюється на основі аналізу та досліджень макроекономічної та політичної ситуації; поточного стану і уподобань конкретного підприємства. Стратегія інвестиційної діяльності характеризує вибір основних напрямків інвестиційних вкладень згідно перспективного плану розвитку; підготовку і формування перспективного інвестиційного портфелю; фінансове забезпечення інвестиційних проєктів [27].

Формування інвестиційної стратегії є процесом, який вимагає значних зусиль і тривалого аналізу. Цей процес заснований на прогнозуванні умов, що впливають на інвестиційну діяльність. Однак, він є складним, оскільки вимагає постійного пошуку альтернативних рішень, що відповідають стратегії та іміджу компанії. Крім того, стратегія не є статичною і потребує постійного корегування, враховуючи зміни зовнішніх умов та можливостей росту компанії. Передумовою формування інвестиційної стратегії є загальна стратегія економічного розвитку компанії. Відносно неї інвестиційна стратегія має підпорядкований характер і повинна узгоджуватися з нею за цілями та етапами реалізації. Інвестиційна стратегія в цьому випадку розглядається як головний фактор забезпечення ефективності розвитку компанії у відповідності з обраною загальною економічною стратегією [28]. Для оцінки ефективності

розробленої інвестиційної стратегії використовуються наступні критерії:

1) відповідність інвестиційної стратегії загальній стратегії економічного розвитку підприємства, їх узгодженість;

2) надійність реалізації стратегії з позиції ресурсного забезпечення;

Під час проведення оцінки розглядаються потенційні можливості підприємства у формуванні фінансових ресурсів з власних джерел. Також оцінюється кваліфікація персоналу і технічна оснащеність підприємства, а також можливість залучення необхідних фінансових, технологічних та енергетичних ресурсів для реалізації інвестиційної стратегії.

3) оцінка результативності інвестиційних проектів здійснюється шляхом визначення їх економічної ефективності під час реалізації.

Отже, розробка інвестиційної стратегії дозволяє приймати ефективні управлінські рішення, пов'язані з розвитком підприємства в умовах змін зовнішніх і внутрішніх факторів [29]. Створення інвестиційної стратегії є важливим чинником успіху та ефективного просування компанії. Стратегія допомагає встановити принципи досягнення інвестиційних цілей, оцінює інвестиційний потенціал компанії, виявляє наявність внутрішніх джерел фінансування та вказує на можливість запуску нових інвестиційних проектів. Створення інвестиційної стратегії допомагає виділити конкурентні переваги компанії. Аналіз теоретичних та методичних аспектів інвестиційної стратегії показує, що її впровадження в реальній практиці приводить до зростання ефективності та сприяє розвитку компанії. У контексті ефективного управління інвестиційними ресурсами, на наш погляд, слід застосовувати інструменти фінансового менеджменту: керування власним та залученим капіталом, ресурсами компанії, активами та пасивами, вартістю виробництва; фінансовим станом компанії, ефективністю та ризиками її діяльності; а також методи оптимізації структури капіталу, аналізу інвестиційних проектів, фінансового прогнозування. Оцінювальні критерії є ключовими при виборі інвестиційних рішень. Період повернення капітальних інвестицій є одним з таких критеріїв. Це особливо актуально, коли важливо забезпечити швидке

відновлення вкладених коштів. Така ситуація типова для динамічно розвиваючих галузей та проектів з високим рівнем ризику. У більшості інших обставин, цей критерій приймається як вихідний пункт для детального аналізу.

Впровадження інвестиційної стратегії підприємства базується на наявності ефективної інвестиції діяльності, яка охоплює процес планування та виконання інвестиційних проектів. Агропромислові підприємства з кожним роком збільшують свої виробничі потужності, серед яких доволі часто впроваджується побудова нових елеваторів. З метою підвищення показників економічної ефективності та прибутковості діяльності ТОВ «Кернел Трейд» можна запропонувати інвестиційний проект реконструкцію зернового елеватору. На даний момент через складну ситуацію в країні, яка пов'язана із військовими діями на території України, будувати новий елеватор занадто ризиковано та проблематично. Незрозуміло де саме будувати новий елеватор і чи не буде загрози знищення нового елеватор під час побудови. Також важливим моментом будуть логістичні питання, високі витрати на будівництво, пошук відповідного місця, закупівлю нової техніки та матеріалів, а також невизначеність із логістикою, транспортними ланцюгами та джерелами збуту. Завдяки реконструкції елеватора, підприємство зможе збільшити свої потужності зберігання та переробки зерна. Це дасть змогу підвищити обсяги виробництва і обробки зернових культур, що в свою чергу сприятиме збільшенню обсягів продажу та прибутків, також нові елеваторні потужності забезпечать компанії можливість ефективніше зберігати та обробляти зернові врожаї. Збільшення обсягів виробництва зерна через побудову елеватора дозволить ТОВ «Кернел Трейд» розширити свої ринки збуту. За наявності достатньої потужності зберігання та обробки зерна, компанія зможе задовольнити зростаючий попит на зерно як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це створить нові можливості для збільшення продажів та підвищення прибутку. Елеватор дозволить оптимізувати використання ресурсів, таких як час, працююча сила і матеріали. Збільшення обсягів виробництва зерна при незмінних або навіть зменшених витратах на

ресурси дозволить компанії збільшити ефективність своєї діяльності і підвищити конкурентоспроможність. Маючи власний перебудований елеватор, компанія може забезпечити стабільність поставок зерна своїм клієнтам в регіоні та не тільки. Вона може контролювати процес зберігання та обробки зерна, що дозволяє забезпечити високу якість продукції та своєчасну поставку зернових культур. Це робить компанію надійним партнером для своїх клієнтів і сприяє зміцненню їх співпраці.

3.2 Впровадження інвестиційного проєкту по реконструкції елеватора

ТОВ «Кернел Трейд» на сьогоднішній день, незважаючи на повномасштабну військову агресію РФ проти України, продовжує інвестувати та підтримувати нашу державу. Так, наприклад на сайті компанії вийшла новина, що підприємство ТОВ «Кернел Трейд» придбав термінал у порту Південний Одеської області. «ОйлЕкспортТермінал» може приймати та окремо зберігати всі види рослинних олій – соняшникову, соєву, ріпакову. CEO ТОВ «Кернел Трейд» Євген Осипов назвав новий актив стратегічно важливим для компанії з огляду на відсутність перевалки олії на терміналах Миколаєва. У 2019–2022 маркетингових роках на Миколаїв припадало близько половини загальних обсягів перевалки олії в Україні. «Миколаїв має історичне значення у цьому питанні. Через повномасштабну війну порт і термінали зупинені й знаходяться поза зерновим коридором. Тож компенсуємо тимчасові втрати за рахунок «ОйлЕкспортТермінал» у Південному», наголосив Євген Осипов. Як повідомив директор з виробництва ТОВ «Кернел Трейд» Юрій Пугач, на терміналі можна одночасно зберігати 49 404 т. продукції. Наявні потужності розділені на 4 групи з можливістю зливу олій з автомобільного та залізничного транспорту. Також реалізований проєкт зливу олії з танк-контейнерів на залізничних платформах. На сьогодні максимальне вивантаження на терміналі за добу складає 100 автоцистерн загальним об'ємом 2500 т. та 24 залізничні цистерни об'ємом 1440 т.

Максимальна швидкість навантаження суден – 500 т. на годину [25].

Точно оцінити всі інвестиції, що повинні бути залучені на будівництво та введення в експлуатацію елеватора неможливо, ТОВ « Кернел Трейд» не розриває точну інформацію стосовно даного елеватору, тому буде наведено приблизний варіант розрахунку інвестиційної діяльності для даного елеватору.

Першим і важливим етапом є планування та розробка календаря для інвестиційного проєкту. Для початку потрібно провести аналіз придатності старих основних засобів елеватору та виявити ті, які потрібно замінити. Далі потрібно визначитись із планом та проектування конструкцій, які будуть на елеваторі, визначити розміри, відстані, продумати логістику всередині елеватора, також до витрат будуть належати оренда землі, на якій знаходиться елеватор. Потрібно отримати дозволи від місцевих установи на дозвіл проведення робіт з реконструкції елеватору. Після того, як було запроваджено план по реконструкції підприємству слід приступити до закупівлі необхідних конструкцій та деталей, які будуть використовуватись на елеваторі. Із закуплених деталей потрібно буде сконструювати металеві та бетонні силос для зберігання зерна на 100 тис. т. Далі за планом буде будівництво та установка очисних споруд, а саме – скальператори. Будівництво систем внутрішнього транспортування всередині елеватору, також будівництво мереж охолодження та очищення, після того слід всі системи скомпонувати та провести тестові включення до всіх мереж та перевірка аварійних систем в на випадок черезвичайних ситуацій. В завершальному етапі варто проводити тестові випробування введення елеватора на повну робочу потужність. Слід ретельно контролювати весь процес закупівель, побудови, тестування мереж для того, щоб оцінити наскільки ефективно було виконано проєкт. Календар виконання інвестиційного проєкту в таблиці 3.1 запропоновано календар впровадження інвестиційного проєкту елеватора для підприємства.

Таблиця 3.1 – Календар впровадження інвестиційного проєкту

Етап	01.01.2023	01.02.2023	01.03.2023	01.04.2023	01.05.2023	01.06.2023	01.07.2023	01.08.2023	01.09.2023	01.10.2023	01.11.2023	01.12.2023
1. Проведення пошуку та аналізу придатності старих основних засобів елеватору та пошук заміни нових	■											
2. Розробка плану та проектування елеватору (розміри, потужності та інше)	■	■										
3. Отримання дозволу на будівництво, реконструкцію та експлуатацію елеватора.		■	■									
4. Оренда земельної ділянки			■									
5. Закупівля деталей для будівництва сушарок (GSI 3422 - 2 шт, СНІЕF CD 20/96 – 2 шт, У13СШ 100)			■	■	■							
6. Будівництво металевих та бетонних силос для зберігання зерна (на 100 тис. т., 63тис. т., та 10 шт по 7 тис. тон)					■							
7. Підключення та будівництво електромереж та газопостачання						■						
8. Закупівля та установка очисного обладнання (скальператори СКО-200 – 4 шт, СКО 100 – 4 шт, БЗС 300 - 4 шт.)						■						
9. Будівництво сушарок та систем внутрішнього транспортування (вагонів «ЛУБНИМАШ» - 3 шт, вантажних автомобілів) зерна на території елеватору							■					
10. Будівництво мереж охолодження та очищення							■	■				
11. Тестове включення всіх систем та перевірка аварійних систем.								■	■	■		
12. Введення в експлуатацію елеватору на повну потужність.										■	■	■

Отже, в таблиці 3.1, наведено повний календар впровадження інвестиційного проєкту, з даного календаря випливає те, що проєкт протягом всього 2023 р. планується впровадження та перебудова елеватора. Планується закупити нові деталі та реконструювати старі, а по завершенню 2023р. планується запустити елеватор на повні робочі потужності. Із даної таблиці ми можемо спостерігати деталі та етапи втілення даного інвестиційного проєкту. Наступним етапом втілення є підрахунок витрат, необхідних на дане будівництво. Кошторис витрат для інвестиційного проєкту побудови елеватора наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Кошторис витрат на елеватора для підприємства тис.грн

Види робіт	Сума
1.Виявлення та аналіз технічних проблем на елеваторі та визначення напрямків їх усунення	400
2.Розробка плану та проектування елеватору (розміри, потужності та інше)	200
3.Отримання дозволу на виконання ремонтно-технічних робіт по переобладнанні.	100
4.Оренда земельної ділянки	750
5. Закупівля деталей для реконструкції сушарок (GSI 3422 – 2 шт, СНІЕF CD 20/96 – 2 шт, У13СШ 100)	7000
6.Будівництво металевих та бетонних силос для зберігання зерна (на 100 тис. т., 63тис. т., та 10 шт по 7 тис. тон)	4000
7. Будівництво та підключення електромереж та газопостачання	2200
8. Закупівля та установка очисного обладнання (скальператори СКО–200 – 4 шт, СКО 100 – 4 шт, БЗС 300 – 4 шт.)	3000
9. Будівництво сушарок та систем внутрішнього транспортування (вагонів «ЛУБНИМАШ» –3 шт, вантажних автомобілів) зерна на території елеватору	10000
10. Будівництво мереж охолодження та очищення	3000
11. Тестове включення всіх систем та перевірка аварійних систем.	300
12. Введення в експлуатацію елеватору на повну потужність.	100
13. Всього	31050

За даними із таблиці 3.2, можна зробити висновок, що загальні витрати на реконструкцію елеватора складуть 31050 тис. грн. Найбільші витрати включають в себе закупівля деталей для реконструкції сушарок – 7000 тис. грн), а також встановлення, будівництво нових сушарок та систем

внутрішнього транспортування зерна на території елеватору – 10000 тис. грн. Витрати на будівництво мереж охолодження та очищення становлять 3000 тис. грн, витрати на будівництво металевих та бетонних силос для зберігання зерна становлять 4000 тис. грн. Витрати на проведення реконструкції на виявлення та аналіз технічних проблем на елеваторі та визначення напрямків їх усунення становлять 400 тис. грн.

. Розрахунок потоку виручки від реалізації, собівартості реалізованої продукції та прибутку від операційної діяльності зазначено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Розрахунки динаміки виручки від реалізації проекту інвестиційного проекту за роками

Показник	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Обсяг виробництва, тис. т	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Ціна реалізації 1 т. концентрату, тис.грн	76	77	79	82	84	82	83	85	86	84
Собівартість 1 т. реалізованого концентрату тис. грн	62	63	66	67	67	65	66	69	67	68
Виручка від реалізації, тис. грн.	15200	15400	15800	16400	16800	16400	16600	17000	17200	16800
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	12400	12600	13200	13400	13400	13000	13200	13800	13400	13600
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	2800	2800	2600	3000	3400	3400	3400	3200	3800	3200
Рентабельність продукції %	23	22	20	22	25	26	26	23	28	24
Рентабельність продаж %	18	18	16	18	20	21	20	19	22	19

За даними із таблиці 3.3 спостерігається, що обсяг виробництва протягом всього періоду з 2023 по 2027 рр. залишається незмінним та становить 200 тис. т. продукції. Ціна реалізації 1 т. концентрату зростає з 76 тис. грн у 2023 р. до 84 тис. грн у 2027 р. Собівартість реалізованої продукції зростає з 12400 тис. грн у 2023 р. до 13400 тис. грн у 2027 р. Також зростає виручка від реалізації продукції із 15200 тис. грн у 2023 р. до 16800 тис. грн у 2027 р. Підвищується рентабельність продукції із 23% у 2023 р. до 25% у 2027 р. Також зростає рентабельність продажу із 18% у 2023р до 20% у 2027 р.

Наступний етап створення даного інвестиційного проекту – розрахунок витрат, що мають місце при експлуатації відновленого елеватору на повну потужність, дані наведені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Заплановані витрати на виробництво, тис. грн.

Показник	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.	2030 р.	2031 р.	2032 р.
Заробітна плата тис.	35,9 4	36,3 0	37,3 9	38,8 8	39,6 6	40,4 5	41,2 6	42,0 9	42,9 3	43,7 9
Нарахування на заробітну плату	7,91	7,99	8,23	8,55	8,73	8,90	9,08	9,26	9,44	9,63
Паливо (15 % *)	1860	1890	1980	2010	2010	1950	1980	2070	2010	2040
Електроенергія (22%*)	2 728	2 772	2 904	2 948	2 948	2 860	2 904	3 036	2 948	2 992
Витрати на утримання та експлуатацію обладнання (15%*)	1860	1890	1980	2010	2010	1950	1980	2070	2010	2040
Загальнозаводські витрати (30 %*)	3720	3780	3960	4020	4020	3900	3960	4140	4020	4080
Виробнича собівартість(10%*)	1240	1260	1320	1340	1340	1300	1320	1380	1340	1360
Оренда землі (3%*)	372	378	396	402	402	390	396	414	402	408
Загальновиробничі(5%*)	620	630	660	670	670	650	660	690	670	680
Повна собівартість (табл.3.3, ряд. 5)	1240 0	1260 0	1320 0	1340 0	1340 0	1300 0	1320 0	1380 0	1340 0	1360 0
З повної собівартості (*)										
постійні витрати	6 820	6 930	7 260	7 370	7 370	7 150	7 260	7 590	7 370	7 480
змінні витрати	5580	5670	5940	6030	6030	5850	5940	6210	6030	6120

Постійні витрати дорівнюють сумі витрат на електроенергію, оренду землі та загальнозаводські витрати.

З таблиці 3.4 можна зробити висновок, що заробітна плата працівників в період із 2023 по 2027 рр. – зросла із 35,94 тис. грн. до 39,66 тис. грн, зросли витрати на паливо із 1860 тис. грн у 2022 р. до 2010 тис. грн. у 2027 р. Витрати на електроенергію зросли із 2728 тис. грн у 2023 р. до 2948 тис. грн. у 2027 р, що становить 22% від повної собівартості, зросли витрати на утримання та експлуатацію обладнання із 1860 тис. грн. у 2023 р. до 2010 тис. грн. у 2027 р, що становить 15% від повної собівартості. Повна собівартість зросла із 12400 тис. грн у 2023 р. до 13400 тис. грн. у 2027 р. З повної собівартості постійні витрати становлять 6820 тис. грн у 2023 р. та зросли до 7370 тис. грн. у 2027 р. Змінні витрати у 2023 р. становлять 5580 тис. грн, та зросли до 6030 тис. грн. у 2027 р.

Підприємство планує фінансувати проєкт частково за рахунок власних коштів, і частково за рахунок банківського кредиту. В таблиці 3.5 відображено структуру фінансування інвестиційних потреб для реалізації інвестиційного проєкту.

Таблиця 3.5 – Фінансування інвестиційних потреб для реалізації інвестиційного проєкту підприємства

Засіб фінансування	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Вартість капіталу, %
Власний капітал	53,57	16633	21
Залучений капітал	46,43	14417	19
Всього	100,000	31050	25

Із таблиці 3.5 випливає те, що фінансуватися інвестиційний проєкт буде за рахунок власного капіталу, питома вага якого становить 16633 тис. грн, або 53,57% від повної вартості проєкту та залучений капітал, який становить 14417 тис. грн, що становить 46,43% від загальної вартості вкладень в даний інвестиційний проєкт. Загальна вартість інвестиційних потреб для проєкту становить 31050 тис. грн. Залучений капітал буде надаватися у вигляді

банківського кредиту. Банком контрагентом буде один із провідних комерційних банків на фінансовому ринку України – АТ «Райффайзен Банк». Цей банк входить до структури Raiffeisen Bank International, яка є однією із найбільших австрійських банківських груп. АТ «Райффайзен Банк» згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, на 25.05.2023 р. контрагент 14305909 зареєстрований в Україна, 01011, місто Київ, вул. Алмазова Генерала, будинок 4А [30].

Ураховуючи потенціал реконструкції елеватора для підприємства, важливо вивчити ці дані детально і провести комплексний аналіз. Він дозволить зрозуміти фінансову стійкість проекту, його вплив на ефективність роботи підприємства та можливі переваги для розвитку бізнесу. Для розуміння значення цих показників та їх впливу на проєкт, важливо провести детальний аналіз кожного параметра і врахувати їх взаємозв'язок. Наприклад, загальний обсяг інвестицій, кінцева вартість основних коштів та структура фінансування можуть визначати необхідний бюджет для реконструкції елеватора. Показники оборотності запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості можуть вказувати на ефективність управління оборотним капіталом. Тривалість проєкту та термін служби обладнання впливатимуть на розрахунок рентабельності та окупності проєкту.

За допомогою таблиці 3.6 можна визначити ключові фінансові показники, такі як вартість інвестицій, тривалість проєкту, повні капіталовкладення, очікувану вартість активів та дохідність інвестиційного проєкту загалом. При складанні інвестиційно-інноваційного проєкту необхідно врахувати ці дані, провести розрахунки, розробити план фінансування за рахунок власного та запозиченого капіталу, прорахувати витрати та спрогнозувати виручку від реалізації товарів у перший рік функціонування після реконструкції та оцінити ефективність даного інвестиційного проєкту.

Таблиця 3.6 – Вихідні дані та показники для складання інвестиційного проєкту

№	Показник	Значення
1	тривалість проєкту, років	10
2	загальний обсяг інвестицій, тис. грн.	31050
3	кінцева вартість основних коштів, %	8
4	питома вага власного капіталу у структурі фінансування, %	53,57
5	вартість власного капіталу, %	13
6	вартість залученого капіталу, %	12
7	виручка від реалізації у перший рік, тис. грн.	15200
8	постійні витрати у перший рік, тис. грн. (табл. 4)	6820
9	змінні витрати у перший рік, тис. грн. (табл. 4)	5580
10	оборотність дебіторської заборгованості, дні (за балансом, формула 1)	88
11	оборотність кредиторської заборгованості, дні (за балансом, формула 2)	37
12	оборотність товарно-матеріальних запасів, дні (за балансом, формула 3)	92
13	термін служби обладнання, років (приймається автором)	30
14	вартість обладнання, тис. грн. (табл. 2)	30000
15	вартість оборотних коштів, тис. грн. (баланс 1100 ряд)	2227

Отже, тривалість інвестиційного проєкту становить шість років, загальний обсяг інвестицій становить 31050 тис. грн, виручка від реалізації продукції у перший рік становить 152000 тис. грн. Вартість обладнання розраховується як сума витрат, які будуть залучені на купівлю нового обладнання, ці дані знаходяться в таблиці 3.2. Сума цих даних становить 30000 тис. грн.

Оборотність дебіторської заборгованості (таблиця 3.6, ряд.10) розраховується за даними балансу на кінець звітного періоду та результатів фінансової діяльності за звітний період підприємства (1):

$$T_{дз} = \frac{365 * ДЗ}{Вр}, \quad (1)$$

де $T_{дз}$ – оборотність дебіторської заборгованості, дні;

$Вр$ – виручка від реалізації, тис. грн.;

$ДЗ$ – сума дебіторської заборгованості, тис. грн.

Оборотність кредиторської заборгованості (таблиця 3.6, ряд.10)

розраховується аналогічно за (2):

$$T_{\text{кз}} = \frac{365 * K3}{Vp}, \quad (2)$$

де $T_{\text{кз}}$ – оборотність кредиторської заборгованості, дні;

$K3$ – сума кредиторської заборгованості, тис. грн.

Оборотність товарно-матеріальних запасів (таблиця 3.6, ряд.10) залежить від розміру собівартості реалізованої продукції та знаходиться за (3):

$$T_{\text{тмз}} = \frac{365 * \text{ТМЗ}}{Sp}, \quad (3)$$

де $T_{\text{тмз}}$ – оборотність товарно-матеріальних запасів, дні;

Sp – собівартість реалізованої продукції, тис. грн.;

ТМЗ – сума товарно-матеріальних запасів, тис. грн

Залучений капітал становить для фінансування інвестиційного проекту для реконструкції елеватора становить 14417 тис. грн. Ці кошти отримані шляхом залучення банківського кредиту у АТ «Райффайзен Банк» під ставкою фінансування в 16% річних, а тому підприємство буде змушене постійно виплачувати кошти по своїм зобов'язанням, тому у таблиці 3.7 розроблено графік обслуговування боргу підприємством інвестиційного проекту.

Таблиця 3.7 – Графік обслуговування боргу підприємством інвестиційного проекту, тис. грн

Рік	Залишок позики на початок періоду, тис. грн.	Сума періодичного платежу, тис. грн.	В тому числі:		Залишок позики на кінець періоду, тис. грн.
			сума процентів, тис. грн.	частка боргу, що погашена, тис. грн.	
2023	14417	3556	3028	529	13888
2024	13888	3556	2917	640	13249
2025	13249	3556	2782	774	12475
2026	12475	3556	2620	936	11538
2027	11538	3556	2423	1133	10405
2028	10405	3556	2185	1371	9034
2029	9034	3556	1897	1659	7375
2030	7375	3556	1549	2007	5368
2031	5368	3556	1127	2429	2939
2032	2939	3556	617	2939	0

Отже, із таблиці 3.7 помітно, що сума залученого банківського кредиту становить 14417 тис. грн, цей кредит взятий на у контрагента АТ «Райффайзен Банк». Річні виплати по кредиту становлять 16% від суми залученого кредиту, тобто 3919 тис. грн, таким чином повністю підприємство закінчить виплати по кредиту у 2028 р.

підрахунки прогнозу чистого прибутку підприємства, наведені в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Прогноз чисто прибутку підприємства від впровадження інвестиційного проекту, тис. грн

Рік	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1. Виручка	15200	15400	15800	16400	16800	16400	16600	17000	17200	16800
2. Змінні витрати	5580	5670	5940	6030	6030	5850	5940	6210	6030	6120
3. Постійні витрати без амортизації	6 820	6 930	7 260	7 370	7 370	7 150	7 260	7 590	7 370	7 480
4. Прибуток до нарахування амортизації, відсотків і податків	2800	2800	2600	3000	3400	3400	3400	3200	3800	3200
5. Амортизація	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700
6. Прибуток до нарахування відсотків і податків	4500	4500	4300	4700	5100	5100	5100	4900	5500	4900
7. Процентні платежі	3028	2917	2782	2620	2423	2185	1897	1549	1127	617
8. Прибуток до нарахування податку на прибуток	1472	1583	1518	2080	2677	2915	3203	3351	4373	4283
9. Податок на прибуток (ряд. 8 *0,18)	265	285	273	374	482	525	577	603	787	771
10. Чистий прибуток	1207	1298	1245	1706	2195	2390	2626	2748	3586	3512

За результатами підрахунків із таблиці 3.8, видно, що виручка в період 2024–2028 рр. зросла із 15200 тис. грн до 16800 тис. грн, дещо зростуть змінні витрати із 5580 тис. грн у 2024 р. до 7370 тис. грн у 2028 р, амортизація становить 1700 тис. грн, загалом чистий прибуток від провадження даного інвестиційного проекту за прогнозами зросте із 3679 тис. грн у 2024 р. до 4171 тис. грн у 2028 р.

Прогнозування балансу інвестиційного проекту – наступний етап розрахунків даного інвестиційного проекту, в цьому етапі заповнюються статті балансу активів та пасивів від впровадження даного проекту. Результати підрахунків наведено в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9 – Прогноз балансу інвестиційного проекту підприємства,

тис. грн

Стаття балансу	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
АКТИВ										
1. Необоротні активи, початкова вартість	24000	22300	20600	18900	17200	15500	13800	12100	10400	8700
2. Накопичена амортизація	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700
3. Необоротні активи, залишкова вартість	22300	20600	18900	17200	15500	13800	12100	10400	8700	7000
4. Запаси	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537
5. Дебіторська заборгованість	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665
6. Додатковий рядок: активи без грошових коштів	30502	28802	27102	25402	23702	22002	20302	18602	16902	15202
7. Додатковий рядок: сума грошових коштів та інвестиційних	2768	3849	4816	5640	6248	6536	6597	6330	5622	4342

<i>вкладень</i>										
8. Грошові кошти	3992	3918	3830	3725	3594	3425	3228	2992	2703	2345
9. Фінансові вкладення	-1224	-69	986	1915	2654	3111	3369	3339	2919	1997
10. Оборотні активи, всього	10970	12051	13017	13842	14449	14738	14799	14532	13823	12544
11. Активи, всього	33270	32651	31917	31042	29949	28538	26899	24932	22523	19544
ПАСИВ										
12. Власний капітал	16633	16633	16633	16633	16633	16633	16633	16633	16633	16633
13. Нерозподілений прибуток	1207	1207	1207	1207	1207	1207	1207	1207	1207	1207
14. Довгострокові зобов'язання (кредити банків)	13888	13249	12475	11538	10405	9034	7375	5368	2939	0
15. Кредиторська заборгованість	1541	1561	1602	1662	1703	1662	1683	1723	1744	1703
16. Пасиви, всього	33270	32651	31917	31042	29949	28538	26899	24932	22523	19544

За результатами підрахунків із таблиці 3.9, стаття балансу пасиви всього на 2023 р. становить 33270 тис. грн, що дорівнює статті балансу активи, у 2032 р. дані статті балансу становлять 19544 тис. грн. Довгострокові зобов'язання у 2023 р. становили 13888 тис. грн та будуть повністю погашені у 2032 р. Необоротні активи на початку втілення даного інвестиційного проєкту становили 24000 тис. грн, станом до 2032 р. необоротні активи постійно зменшуватимуться в процесі втілення інвестиційного проєкту та становитимуть 8700 тис. грн. За прогнозами оборотні активи у 2023 р. становили 10970 тис. грн. та будуть зростати до 2029 р, станом на початок 2030 р. оборотні активи будуть становити 1479 тис. грн. Запаси протягом всього прогнозованого періоду не змінюються та становитимуть 4537 тис. грн. Ці всі дані свідчать про надійність та стабільний баланс інвестиційного проєкту.

Заключним етапом прогнозування економічних показників інвестиційного проекту буде прогноз грошових потоків, які будуть отримані в результаті втілення інвестиційного проекту. Розрахунки прогнозу грошових потоків ТОВ «Кернел Трейд» від впровадження інвестиційного проекту наведено в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10 – Прогноз грошових потоків підприємства від впровадження інвестиційного проекту, тис. грн

Рік	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1. Чистий прибуток	-1224	-69	986	1915	2654	3111	3369	3339	2919	1997
2. Амортизація	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700	1700
3. Вивільнення обігових коштів	2227 3	2227 3	2227 3	2227 3	22273	2227 3	2227 3	2227 3	2227 3	22273
4. Залишкова вартість необоротних активів										246915 4
5. Сума надходжень	2274 9	2390 4	2495 9	2588 8	65717	2708 4	2734 2	2731 2	2689 2	249512 4
6. Сплата основної частини боргу	529	640	774	936	1133	1371	1659	2007	2429	2939
7. Зміна дебіторської заборгованості	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665	3665
8. Зміна товарно-матеріальних запасів	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537	4537
9. Зміна кредиторської заборгованості	1541	1561	1602	1662	1703	1662	1683	1723	1744	1703
10. Чистий грошовий потік	1556 0	1662 4	1758 5	1841 2	58085	1917 4	1916 4	1882 6	1800 5	248568 6

Із таблиці 3.10, спостерігається, що прогнозований чистий прибуток почне зростати через два роки після втілення інвестиційного проекту, у 2025 р. чистий прибуток за прогнозами має становити 986 тис. грн та потім поступово буде з кожним роком збільшуватись до 2030 р. та на той момент має становити 2339 тис. грн, амортизація становить 1700 тис. грн і залишається не змінною протягом всього наведеного періоду, також залишається стабільною зміна дебіторської заборгованості протягом всього періоду та становить 3665 тис. грн, зміна кредиторської заборгованості майже не змінюється за весь період та коливається в межах від 1541 тис. грн, до 1744 тис. грн, чистий грошовий потік зростає протягом всього аналізованого періоду, так станом на 2023 р. чистий грошовий потік становить 15560 тис. грн, а станом на 2032 р. планується, що грошовий потік складе 2485686 тис. грн. Отже, загалом із таблиці 3.10 можна зробити висновок, що інвестиційний проект є доволі привабливим, який на третій рік його втілення приносить прибуток для підприємства, також високий грошовий потік, який є додатним дають змогу зробити висновок, що за прогнозами інвестиційний проект є надійним та прибутковим і його можна втілювати в життя.

3.3 Оцінка ефективності запропонованої стратегії втілення інвестиційного проекту

У ринкових умовах розвитку в Україні важливим аспектом є аналіз ділових пропозицій для залучення інвестицій. Кожне підприємство або компанія стикається з необхідністю обрати найкращий варіант вкладення капіталу. Невиправдане рішення щодо інвестицій може призвести до втрати часу, грошей, зайнятості управлінського персоналу та пошкодження взаємовідносин з партнерами. Оцінка ефективності проекту допомагає прийняти обґрунтоване рішення щодо його реалізації, вивчаючи потенційні ризики і можливості, аналізуючи ринкові умови і конкурентне середовище, а також враховуючи стратегічні цілі компанії. В результаті можна буде

зрозуміти, наскільки інвестиційний проєкт сприятиме розвитку підприємства, його збільшенню прибутків і забезпеченню стійкості на ринку. В рамках оцінки ефективності інвестиційного проєкту для підприємства ТОВ «Кернел Трейд» увагу буде зосереджено на всіх аспектах, які впливають на фінансові результати та ризики, що пов'язані з реалізацією проєкту. Отримані дані та аналіз дадуть можливість зробити обґрунтоване рішення щодо виконання інвестиційного проєкту. За допомогою аналізу отриманих показників інвестиційного проєкту буде продемонстровано його потенційний вплив на фінансову стабільність, збільшення доходів та конкурентоспроможність підприємства. Враховуючи ризики і можливості, здатність проєкту до окупності, можна буде визначити, чи варто вкладати ресурси, зусилля та час в його реалізацію. Таке обґрунтоване рішення сприятиме ефективному використанню капіталовкладень і підвищенню шансів на успіх у діловому середовищі.

Оцінка ефективності інвестиційного проєкту оціюється за декількома показниками, одним із них – показник чистого дисконтованого доходу (NPV). Даний показник дає змогу отримати абсолютну величину ефекту від реалізації проєкту, розраховується показник чистого дисконтованого доходу за формулою (4):

$$NPV = -INV_E + \frac{CF_1}{(1+r)^1} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n}, \quad (4)$$

де INV – обсяг власних інвестицій (власних коштів), тис. грн. (дані наведені в таблиці 3.5);

CF_1, CF_2, \dots, CF_n – грошові потоки (чистий грошовий потік), тис. грн. (дані наведені в таблиці 3.10.);

$r = r_E$ – вартість власного капіталу, частки од. (дані наведено в таблиці 3.5).

Відтак, даний показник розрахований за допомогою EXCEL для даного проєкту.

$NPV = 429096$ тис. грн

В даному випадку, при вартості власного капіталу 21% розміру власних

коштів 30000 тис. грн і чистих грошових потоках наведених в таблиці 3.10. розмір NPV складає 429096 тис. грн, що свідчить про високу ефективність інвестиційного проєкту.

Другий показник – внутрішня норма прибутковості (доходності, рентабельності) (IRR) розраховується за (5):

$$\sum_{j=1}^n \frac{CF_j}{(1 + IRR)^j} = INV_E . \quad (5)$$

За визначенням IRR – це таке значення дисконту, за яким сучасна вартість інвестицій дорівнює сучасному значенню потоку грошових коштів, що отриманні через вкладання інвестицій; або значення показника дисконту, за яким забезпечується нульове значення чистого поточного значення інвестиційних вкладень. Економічний ценз IRR полягає у тому, що це така норма доходності інвестицій, за якою підприємству однаково ефективно інвестувати свій капітал під IRR процентів у будь-які фінансові інструменти чи здійснити реальні інвестиції. У той же час генерує мий реальними інвестиціями грошовий потік остатній для того, щоб покрити початкові інвестиції та забезпечити віддачу цих інвестицій за ставкою IRR. Тобто IRR є «бар'єрним показником»: якщо вартість капіталу вища за IRR, то «міцності» проєкту недостатньо для забезпечення повернення інвестицій, в цьому разі проєкт необхідно відхилити. Даний показник також може вирішуватися за допомогою електронних таблиць EXCEL. За результатами розрахунків за допомогою електронних таблиць EXCEL, показник IRR становить 56% та перевищує вартість власного капіталу на 35%. Отже, даний проєкт може бути прийнято до впровадження. Наступним важливим показником, який слід розрахувати для оцінки ефективності та економічної доцільності впровадження стратегічного інвестиційно-інноваційного проєкту з реконструкції елеватора є – дисконтований термін окупності, всі необхідні дані, які отримані в процесі розрахунків відображено за допомогою таблиці 3.11.

Таблиця 3.11 – Визначення дисконтованого періоду окупності інвестиційного проекту, тис. грн.

Рік	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Чистий грошовий потік	15560	16624	17585	18412	58085	19174	19164	18826	18005	2485686
Дисконтований грошовий потік	-30000	12859	11354	9926	8590	22394	6109	5047	4097	3238
Акумуляований грошовий потік	-30000	-17141	-5786	4140	12729	35123	41233	46280	50377	53615

За даними із таблиці 3.11 встановлено, що додатній акумульований грошовий потік розпочнеться із 2026 р. та складе 4140 тис. грн, дисконтований термін окупності проекту складає повні два роки, плюс відношення дисконтованого грошового потоку на кінець 2023 р. до суми акумульованого грошового потоку на кінець 2032 р. до:

$2 + 5786 / 3238 = 3,8$ року з початку функціонування елеватора після реконструкції та $5,8$ року після впровадження інвестиційного проекту з реконструкції елеватора. Ці дані свідчать про високі показники ефективності даного інвестиційного проекту.

Підбиваючи підсумки до третього розділу кваліфікаційної роботи слід зазначити, що розвиток інвестиційної діяльності підприємства призводить до збільшення його потенціалу. Можливості розвитку підприємства означають підвищення ефективності господарської діяльності. Інвестиційна стратегія – це метод управління засобами підприємства. Формування інвестиційної стратегії є процесом, який вимагає значних зусиль і тривалого аналізу. Цей процес заснований на прогнозуванні умов, що впливають на інвестиційну діяльність. В даному розділі кваліфікаційної роботи було запропоновано інвестиційний проект реконструкції елеватора для ТОВ «Кернел Трейд». Було розроблено календар впровадження та реалізації інвестиційного проекту з реконструкції елеватора. Планується що, в 2023 р. буде проведена та

завершена повна модернізація та реконструкція елеватора, також з 2024р. реконструйований елеватор буде введений в повну експлуатацію. Повний кошторис витрат на реконструкції складає 31050 тис. грн. Серед найбільших витрат це – закупівля деталей на 7000 тис. грн, витрати на будівництво нових сушарок та систем транспортування зерна по території елеватору 10000 тис. грн. Розрахунки динаміки виручки від реалізації інвестиційного проекту продемонстрували, що обсяг виробництва протягом всього періоду інвестиційного проекту з 2023 по 2032 рр. становитиме 200 тис. т, ціна реалізації 1 т. концентрату становитиме від 76 тис. грн у 2023 р. до 84 тис. т у 2032 р, планується, що виручка від реалізації продукції буде зростати із 15200 тис. грн у 2023 р. до 16800 тис. грн у 2032 р. за 1 т. концентрату. Собівартість виробленої продукції за даний період інвестиційного проекту буде коливатися в межах від 12400 тис. грн, починаючи із 2023 р. до 13800 тис. грн. у 2031 р. Рентабельність продукції буде коливатися в межах від 20% у 2025 р. до 28% у 2031р. Рентабельність продаж буде коливатися в межах від 16% у 2025 р. до 22% у 2031 р.

Для фінансування інвестиційного проекту планується використовувати власний та залучений капітал у вигляді банківського кредиту з контрагентом АТ «Райффайзен Банк». Планується те, що підприємство отримало кредит на суму 14417 тис. грн під ставку в 16% річних. Власний капітал підприємства, що буде залучено до інвестиційного проекту становить 16633 тис. грн, питома вага якого становить 53,57% від загально обсягу інвестованих коштів в даний інвестиційний проект. Прогнозується, що повністю підприємство завершить виплату по кредиту у 2028 р, тобто через 4 роки після завершення реконструкції та введення елеватору на повну виробничу потужність. За прогнозами дещо зростуть змінні витрати із 5580 тис. грн у 2024 р. до 7370 тис. грн у 2028 р, амортизація становить 1700 тис. грн, загалом чистий прибуток від провадження даного інвестиційного проекту за прогнозами зросте із 3679 тис. грн у 2024 р. до 4171 тис. грн у 2028 р.

У 2023р. пасиви балансу загальною сумою 33270 тис. грн дорівнюють

активам балансу. Прогнозовані дані на 2032 р свідчать, що статті балансу складатимуть 19544 тис. грн. Довгострокові зобов'язання, які становили 13888 тис. грн у 2023 р. будуть повністю погашені до 2032 р. Необоротні активи, які на початку реалізації даного інвестиційного проєкту становили 24 000 тис. грн, будуть постійно зменшуватись і досягнуть 8700 тис. грн до 2032 р. За прогнозами, оборотні активи зростатимуть з 10970 тис. грн у 2023 р до 14790 тис. грн до початку 2030 р. Запаси протягом усього прогнозованого періоду залишатимуться незмінними на рівні 4537 тис. грн. Всі ці дані свідчать про надійність та стабільність балансу інвестиційного проєкту. Загальними словами можна сказати, що результати підрахунків свідчать про те, що інвестиційний проєкт має збалансовану та стабільну фінансову структуру. Пасиви та активи балансу узгоджуються, а довгострокові зобов'язання будуть повністю погашені. Необоротні активи будуть поступово зменшуватись, що відображає плановану стратегію проєкту. Оборотні активи показують позитивну тенденцію зростання, а запаси залишатимуться стабільними протягом усього періоду. Ці фактори говорять про надійність та стабільність інвестиційного проєкту і підтверджують, що його фінансова структура добре збалансована, а розподіл активів та зобов'язань відповідає стратегічним цілям підприємства. Враховуючи прогнозоване зменшення необоротних активів та зростання оборотних активів, можна зробити висновок про раціональне управління активами та здатність проєкту до забезпечення стійкості та ефективності у майбутньому. При вартості власного капіталу 21% розміру власних коштів 30000 тис. грн і чистих грошових потоках NPV складає 429096 тис. грн, що свідчить про високу ефективність інвестиційного проєкту. За результатами розрахунків за допомогою електронних таблиць EXCEL, показник IRR становить 56% та перевищує вартість власного капіталу на 35%.

ВИСНОВКИ

Основна мета кваліфікаційної роботи – теоретичні обґрунтування та розробка практичних рекомендації щодо, визначення перспективних напрямів розвитку та планування інвестиційної стратегії ТОВ «Кернел Трейд» була досягнута. На підставі цього ми можемо зробити наступні висновки.

Отримані в процесі дослідження результати вирішують науково-практичне завдання, а саме визначення перспективних напрямків розвитку та планування інвестиційної стратегії підприємства на прикладі ТОВ «Кернел Трейд».

У результаті аналізу теоретичних джерел було розглянуто та встановлено сутність поняття інвестиції, визначено основні види інвестицій. У даній кваліфікаційній роботі було розглянуто питання необхідності ведення активної інвестиційної діяльності для кожного підприємства. Всі підприємства здійснюють інвестиційну діяльність, яка реалізується за допомогою різних видів інвестиційних ресурсів. Ефективне використання цих ресурсів сприяє підвищенню продуктивності виробництва, конкурентоспроможності продукції і сприяє динамічному розвитку економічних процесів. Інвестиційні ресурси можуть бути фінансовими, матеріальними, нематеріальними та трудовими. Джерела формування цих ресурсів включають власні кошти, позичкові кошти та залучені ресурси. Управління інвестиційною діяльністю означає систему принципів і методів розроблення та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з різними аспектами інвестицій. Етапи цього процесу включають дослідження факторів зовнішнього середовища, формулювання інвестиційних цілей, визначення інвестиційної стратегії, розроблення та впровадження заходів для забезпечення реалізації стратегії, оцінювання результативності процесу управління інвестиційною діяльністю. За підсумками першого розділу

кваліфікаційної роботи встановлено, що Управління інвестиційною діяльністю підприємства є важливим елементом економічного розвитку та може сприяти підвищенню фінансових показників та стабільної діяльності підприємства в продовж тривалого періоду часу.

Наступним етапом в процесі наукового дослідження було проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Кернел Трейд», визначено та встановлено місце та роль підприємства на сільськогосподарському ринку України. Також було висвітлено проблематику сучасного управління інвестиційною діяльністю компанії, вказано на потенційні фактори зовнішнього та внутрішнього впливу на діяльність ТОВ «Кернел Трейд», які можуть перешкоджати виконанню інвестиційного плану, такими факторами є: можлива зміна законодавства, збільшення потужності конкурентів, ризики на валютному ринку, що можуть зробити інвестиції в даний проєкт значно дорожчим, ніж на це розраховувалось спочатку, іншим фактором було названо потенційно можливу економічну кризу. Також важливим фактором, який впливає на інвестиційну діяльність підприємства є військові дії на території України. Аналіз та оцінка всіх цих потенційних переваг та недоліків є процесом управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Також було здійснено та висвітлено аналіз історії створення ТОВ «Кернел Трейд», проаналізовано частину фінансово-економічних показників підприємства, які дають змогу оцінити фінансову силу та стійкість підприємства. Результати показали, що підприємство перебуває у хорошому фінансово-економічному положенні, тому це дає змогу ТОВ «Кернел Трейд» розвивати свою інвестиційну стратегію. У даній кваліфікаційній роботі було зазначено, що управління інвестиційною діяльністю є дуже важливим для підприємств, оскільки правильно розроблена інвестиційна стратегія може призвести до успішного розвитку компанії, а невдалий інвестиційний проєкт може призвести до банкрутства. Також, дослідження показало, що детальний аналіз можливих ризиків та перспектив інноваційного проєкту перед

інвестуванням є необхідним кроком для забезпечення успішного інвестування та зменшення можливих ризиків.

Заключним етапом наукового дослідження стало встановлення та формування перспективних напрямків розвитку інвестиційної стратегії ТОВ «Кернел Трейд». В процесі дослідження було запропоновано та обґрунтовано доцільність впровадження інвестиційного проєкту по реконструкції елеватора підприємством. Нами прораховано та створено інвестиційний проєкт з реконструкції елеватора. Встановлено, що загальний обсяг інвестицій, який необхідний для реконструкції елеватора складає 31050 тис. грн. Для втілення даного інвестиційного проєкту планується використовувати власні та запозичені кошти. Власний капітал складає 16633 тис. грн, що становить 53,57% від загального обсягу інвестицій, встановлено, що залучений капітал буде отримано в результаті банківського кредиту від АТ «Райффайзен Банк». В даній кваліфікаційній роботі повністю продемонстровані витрати, які необхідні для реконструкції елеватора, розраховано всі потенційні витрати та прибутки від втілення даного проєкту. Встановлено, що запропонований інвестиційний проєкт має збалансовану та стабільну фінансову структуру, на основі формул та розрахунків було продемонстровано та доведено, що даний проєкт швидко повертає кошти, які витрачені на його втілення.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Що таке інвестиції. Freedom broker. 2020. URL: <https://ffin.ua/blog/articles/investopediia/post/shcho-take-investytsii-zvychainymy-slovamy>.
2. Бережна І.Ю. Поняття та роль інвестиційної діяльності та інвестиційного процесу на сучасному етапі економічного розвитку. Київ: *Науковий вісник ЧДІЕУ*, 2011. 102 с. №1(9).
3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. Київ: *Центр учбової літератури*, 2009. – 472 с.
4. Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. – Херсон: *ОЛДІ-ПЛЮС*, 2015. – 668 с
5. Мойсеєнко І.П. Інвестиційний аналіз конкурентних переваг підприємства. *Проблеми науки*. 2008. № 1. с. 98
6. Основні види інвестицій та їх характеристики. 2021. URL: <http://ieatso.com.ua/osnovni-vidi-investitsij-ta-yih-harakteristiki-vazhliva-pidkazka-dlya-investora/>
7. Інвестиції: класифікаційний аспект - CORE Reader. CORE – Aggregating the world's open access research papers. URL: <https://core.ac.uk/reader/50573270>
8. Кондратенко Н. О., Волкова М. В. Особливості управління реалізацією інвестиційних проектів на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2019. №6. С. 176–181. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-6-176-181>
9. Запорожець Г. В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційними ресурсами організації. *Бізнес Інформ*. 2020. №4. С. 433–439. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-433-439>
10. Паньков О.Б. Управління інвестиційною діяльністю як базовий складник економічної безпеки підприємства. Держава та регіони. Серія: *Економіка та підприємництво*. 2020. № 4(115). С. 90-93. URL:

http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/18.pdf

11. Феєр О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2016. № 851. С. 140-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2016_851_20
12. Замятіна Н.В. Теоретико-методичні засади управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Фінансовий простір*. 2013. № 3(11). С. 138–142.
13. Кривов'язюк І. В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер. : Економічні науки. 2018. Вип. 31. С. 83-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_19
14. Кондратенко Н. О., Волкова М. В. Особливості управління реалізацією інвестиційних проектів на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2019. №6. С. 176–181. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-6-176-181>
15. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге видання. Київ: *Центр учбової літератури*, 2010. 313 с.
16. Інвестиційна політика підприємства. 2022. URL: <http://um.co.ua/9/9-2/9-27396.html>.
17. Інвестиційний ринок та його інфраструктура. *Навчально-інформаційний портал ВП НУБІП УКРАЇНИ*. 2021. URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/book/view.php?id=17437&chapterid=7455>.
18. Божидай І.І. Аналіз сільськогосподарської галузі України. *Ефективна економіка*. 2018. №9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2018/152.pdf
19. Перелік головних компаній експортерів української пшениці. *Latifundist*. 2021. URL: <https://latifundist.com/rating/top-15-eksporterv-ukransko-pshenits-za-9-msyatsv-2021-roku>.
20. Експорт української продукції у 2022 р. *Agro Times*. 2022. URL: <https://agrotimes.ua/agromarket/eksport-ukrayinskoyi-agroprodukcziyi-u-2022-roczni-ne-perevyshhuvatyme-35-brytanka-rozvidka/>.

21. Офіційний сайт ТОВ «Кернел Трейд». 2022. URL: <https://www.kernel.ua/ua/about/>.
22. Васянович А. О. «Управління економічним розвитком підприємства в умовах турбулентного середовища»: *Магістерська дисертація на здобуття ступеня магістра*. Київ, 2022. 62 с.
23. Мухіна М. М. Оцінка безпечності функціонування підприємств торгівлі в сучасному бізнес-середовищі. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 454–460.
URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-454-460>
24. Данкевич В.Є. SWOT та PESTEL-аналіз сучасного стану земельних відносин в Україні. *Економіка АПК*. 2018. № 7 С. 93.
25. ТОВ «Кернел Трейд» звітність. *Clarity Project*. 2021. URL: https://clarity-project.info/edr/31454383/finances?current_year=2021
26. Куди вкладати гроші під час кризи. *radiosvoboda*. 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30955044.html>.
27. Угрімова. І.В, Скотнікова Л.П. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»* № 19. 2018. 20 с.
28. Володькина М. Стратегічний менеджмент: *навч. посібник*. Київ.: Знання, 2002. 149с.
29. *EkonomIchniy anallz. Navch.-posIbник / za red. Prof. M.G. Chumachenka.* – Kiev: KNEU, 2003. 556 p.
30. Офіційний сайт АТ «Райффайзен Банк». 2023. URL: <https://raiffeisen.ua/>